

Regnskabsbemærkninger

2008

Indledning

Region Midtjyllands regnskab 2008 er udarbejdet på grundlag af Lov om Regioner og Velfærdsministeriets regler for udarbejdelse af regnskaber i Budget- og Regnskabssystem for Regioner. Velfærdsministeriet fastsætter heri formen for regionernes årsregnskab mv.

Med kommunalreformen er regionernes budget og regnskab opdelt i 3 finansieringskredsløb. Et finansieringskredsløb vedr. Sundhed inkl. behandlingspsykiatrien, et vedr. Social- og Specialundervisningsområdet og et vedr. Regional Udvikling. I Årsberetningen og Regnskabsbemærkningerne, vil indgangsvinklen være de 3 finansieringskredsløb, som dermed opfylder de centrale krav til regnskabsaflæggelsen.

Der er forskellig fokus i henholdsvis Årsberetning og Regnskabsbemærkningerne:

- I årsberetningen opstilles det omkostningsbaserede regnskabsresultat, hvor der ses på indtægter i forhold til omkostningerne.
- I regnskabsbemærkningerne er der fokus på omkostninger/udgifter sammenholdt med årsbudgettets bevillingsposter

Det skal understreges, at på sundhedsområdet inkl. behandlingspsykiatrien udarbejdes årsberetningen omkostningsbaseret mens regnskabsbemærkningerne udarbejdes udgiftsbaseret. Dette underbygges ligeledes af, at Økonomiaftalerne på sundhedsområdet aftales udgiftsbaseret.

På social- og specialundervisningsområdet, regional udvikling og fælles formål og administration udarbejdes regnskabsbemærkningerne omkostningsbaseret Dette indebærer, at afskrivninger på investeringer og hensættelser til tjenestemandspensioner m.v. skal indregnes. Det være sig både i årsberetning og i regnskabsbemærkningerne.

Regnskabsmaterialet er således opdelt i bind 1-2, der har følgende indhold:

Bind 1. Årsberetning 2008

I bind 1 præsenteres en årsberetning, der giver overblik over Region Midtjyllands økonomiske virksomhed i det forløbne år. Årsberetningen er omkostningsbaseret.

Bind 1 indeholder følgende elementer:

Ledelsesberetning

Beretninger:

- Sundhed
- Social og specialundervisning
- Regional Udvikling

Regnskabstal og noter

Årsberetningen skal først og fremmest give en generel information til offentligheden og regionens borgere om det samlede regnskab.

Bind 2. Regnskabsbemærkninger 2008

Bind 2 indeholder en mere detaljeret og udførlig beskrivelse af Region Midtjyllands økonomi og aktivitet i 2008. Regnskabsbemærkningerne er på sundhedsområdet udgiftsbaseret og på øvrige områder omkostningsbaseret.

I bind 2 er der for hvert område en overordnet beskrivelse af økonomi og aktivitet, hvor forudsætningerne fra budgettet sammenholdes med den aktivitet, som faktisk har fundet sted i 2008.

0	Sammenfatning af regnskab 2008	1
1	Sundhed – Hovedkonto 1	9
1.0	Oversigt over sammenhængen mellem omkostningsbaseret regnskab og udgiftsbaseret regnskab for Sundhed	10
1.1	Sundhed - somatikken	11
	- Indledning	11
1.1.1	Drift	13
1.1.2	Aktivitet (og produktivitet)	14
	- Datasituationen i 2008	15
1.1.3	Service mål	16
1.1.4	Anlægsinvesteringer	17
1.1.5	Personaleoversigt	18
1.1.6	Specifikke bemærkninger	19
1.1.6.1	Egne hospitaler (Ekskl. Friklinikken Brædstrup)	19
	- Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	20
	- Regionshospitalet Randers og Grenaa	21
	- Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	21
	- Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	22
	- Århus Universitetshospital, Skejby	22
	- Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	23
	- Århus Universitetssygehus, Århus Sygehus	23
	- Friklinikken Brædstrup	23
1.1.6.2	Behandling over regionsgrænser og på privathospitaler	24
	- Specialistbehandling	24
	- Hovedfunktionsbehandling	25
	- Selvejende hospitaler	25
1.1.6.3	Private hospitaler (udvidet frit sygehusvalg)	25
1.1.6.4	Hospice og palliativ indsats	26
1.1.6.5	Fælles puljer	26
	- HR-puljer	28
	- Arbejdsskade-forsikringer og AES	28
1.1.6.6	Patienttransport og præhospitale tiltag	28
1.1.6.7	Servicefunktioner	28
	- Medicoteknisk Afdeling	28
	- Indkøb og Logistik	28
	- Center for Arbejdsgange og Logistik	29
1.1.6.8	Kommunal indtægt for genoptræning under indlæggelse	29
1.1.6.9	Primær Sundhed	29
1.1.6.10	Sundhedsstabens administrationsområde	31
1.2	Sundhed – behandlingspsykiatrien	32
	- Indledning	32
1.2.1	Drift	33
	- Børn, Unge og Specialrådgivning	33
	- Distrikt Øst	34
	- Distrikt Vest	34
	- Distrikt Syd	34
	- Fælles udgifter og indtægter	34
1.2.2	Aktivitet	35
	- Børn, Unge og Specialrådgivning	36
	- Distrikt Øst	36

	- Distrikt Vest.....	36
	- Distrikt Syd	36
1.2.3	Servicemål	37
1.2.4	Anlægsinvesteringer.....	37
1.2.5	Personaleoversigt.....	38
	- Børn, Unge og Specialrådgivning	38
	- Distrikt Øst.....	38
	- Distrikt Vest.....	39
	- Distrikt Syd	39
1.3	Sundhed – fælles somatikken og behandlingspsykiatrien	40
1.3.1	Driftsudgifter	40
1.3.2	Anlægsinvesteringer.....	40
1.3.3	Finansiering.....	41
	- Bloktilskud fra Staten.....	41
	- Kommunale grundbidrag.....	41
	- Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	41
	- Aktivitetsbestemte tilskud fra Staten.....	41
2	Social- og Specialundervisning – Hovedkonto 2	43
2.1	Social- og Specialundervisning	44
	- Indledning	44
2.1.1	Drift og finansiering	45
2.1.2	Aktivitet	49
	- Børn, Unge og Specialrådgivning	48
	- Voksensocial	48
	- Socialpsykiatriske tilbud til voksne med sindslidelser	49
2.1.3	Servicemål	49
2.1.4	Anlægsinvesteringer.....	49
2.1.5	Personaleoversigt.....	50
	- Børn, Unge og Specialrådgivning	50
	- Voksen Social.....	51
	- Socialpsykiatriske tilbud til voksne med sindslidelser	51
3	Regional Udvikling – Hovedkonto 3	53
3.1	Regional Udvikling.....	54
	- Indledning	54
3.1.1	Drift.....	54
	- Kollektiv trafik.....	54
	- Erhvervsudvikling	55
	- Miljø.....	55
	- Regional Udvikling i øvrigt.....	55
3.1.2	Servicemål	55
	- Kollektiv trafik.....	55
	- Erhvervsudvikling	56
	- Miljø.....	56
	- Regional Udvikling i øvrigt.....	56
	- Kultur	57
	- Den Regionale Udviklingsplan (RUP).....	57
3.1.3	Personaleoversigt.....	57
3.1.4	Finansiering.....	58

4	Fælles formål og administration-Hovedkonto 4	59
4.1	Fælles formål og administration	60
	- Indledning	60
4.1.1	Drift.....	60
	- Fælles administration.....	60
	- Politisk organisation	61
	- Tjenestemandspensioner	61
4.1.2	Anlægsinvesteringer	62
4.1.3	Fordeling	63
4.1.4	Personaleoversigt.....	64
5	Renter – Hovedkonto 5.....	65
5.1	Renter.....	66
5.2	Fordeling af renter i det omkostningsbaserede regnskab	66
6	Balancen – Hovedkonto 6.....	69
6.1	Balancen	70
6.1.1	Langfristet gæld.....	70
6.1.2	Leasing.....	71
6.1.3	Likviditet.....	71
6.1.4	Gennemsnitslikviditet.....	72
6.1.5	Særligetilgøphavende	72
7	Regnskabsoversigt.....	73
7.1	Regnskab på bevillingsniveau	74
7.2	Afsluttede anlægsregnskaber	77
8	Hovedtal for regnskab 2008	78
	Oversigt over hovedtal for regnskab 2008 sammenligning til forventet regnskab ved økonomiopfølgningen.	78
9	Oversigt over uforbrugte overførte bevillinger.....	79

Sammenfatning af regnskab 2008

Sammenfatning af regnskab 2008

0. Indledning.

Regionernes budget og regnskab inddeles i 3 adskilte finansielle kredsløb: Sundhedsområdet, Regional Udvikling og Socialområdet.

De overordnede økonomiske rammer for driften af sundhedsområdet fastsættes i de årlige økonomiaftaler og DUT-reguleringer. Rammerne er baseret på udgiftsprincippet, hvorefter udgifterne på det enkelte område finansieres af dedikerede indtægter uden mulighed for omprioritering. I Region Midtjylland er Regionsrådets bevillinger og økonomistyringen tilrettelagt efter udgiftsprincippet. Regnskabsresultatet for 2008 vurderes i forhold til de afgivne udgifts- og indtægtsbevillinger samt de materielle forudsætninger herfor.

Regional Udvikling er budgetteret ud fra omkostningsprincippet. Regnskabsresultatet forklares omkostningsbaseret. Det bemærkes, at omkostningerne er marginale på området.

Budget og regnskabet 2008 for socialområdet er baseret på omkostningsprincippet. Rammerne for budget og regnskab fastsættes i de årlige rammeaftaler med kommunerne. Kommunerne betaler via taksterne for periodens ressourceforbrug. Det betyder, at kommunerne betaler årets afskrivninger og forrentninger samt hensættelser tjenestemandspensioner. Regnskabsresultatet vurderes i forhold til de faktiske kommunale takstbetalinger sammenholdt med de faktisk afholdte udgifter.

1. Sundhed.

Det overordnede regnskabsresultat for sundhedsområdet er vist i tabel 0.1.

Tabel 0.1. Sundhedsområdets regnskabsresultat 2008 sammenholdt med budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger.

Udgifter i mio. kr.	Budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger	Regnskab 2008	Afvigelse 2008 1)
Driftsudgifter	18.705,7	18.528,1	177,6
Anlægsudgifter	1.446,7	809,4	637,3
Finansiering 2)	-18.490,6	-18.420,2	-70,4
Netto	1.661,8	917,3	744,5

1) + angiver mindreudgift eller merindtægt og - angiver merudgift eller mindreindtægt.

2) Finansiering omfatter bloktilskud, aktivitetsafhængig stats- og kommunebidrag samt kommunalt grundbidrag, men er eksklusiv låneoptag.

Som det ses, er driftsudgifterne 177,6 mio. kr. mindre end bevillingen, hvilket svarer til 1 % af den samlede bevilling.

Der er et mindreforbrug på anlægsbudgettet på 637,3 mio. kr. i forhold til bevillingen. Der er dels tale om forsinkelser af byggeri og dels tale om forsinkelser af indkøb af medicoteknisk udstyr.

På finansieringssiden er der mindreindtægter på -70,4 mio. kr., hvilket skyldes mindreindtægter vedrørende den aktivitetsafhængige kommunale medfinansiering. Det er aftalt, at regionernes mindreindtægter for kommunernes medfinansiering drøftes i forbindelse med midtvejsreguleringen til sommer.

Sammenfatning af regnskab 2008

Medregnet tillægsbevillinger er der budgetteret med drifts- og anlægsudgifter, som er 1.661,8 mio. kr. større end finansieringsgrundlaget for 2008. Der er først og fremmest tale om lånefinansierede udgifter, idet der er tale om følgende:

Tabel 0.2 Oversigt over budgetteret låneoptag og træk på likvide aktiver i 2008.

Tal i mio. kr.	Låneoptag	Likvide aktiver	I alt
Anlæg, renter og afdrag på leasing:			
Lånefinansierede anlæg vedrørende medicoteknisk udstyr jf. Økonomiaftalen	191,0		191,0
Lånefinansiering af overgennemsnitlig renteudgift og leasingudgifter jf. Økonomiaftalen.	165,8		165,8
Ekstraordinært lånefinansieret anlæg.	280,0		280,0
Anlægsprojekter, hvor budgettet er overført fra 2007 til 2008		317,0	317,0
Ekstraordinære anlægsprojekter		154,1	154,1
A. I alt anlæg, renter og afdrag på leasing	636,8	471,1	1.107,9
Driftsbudgettet:			
Overførelser fra driftsbudget 2007 til driftsbudget 2008		122,9	122,9
Forudsat lånefinansiering af overgangsordningen	255,0		255,0
Tillægsbevilling december 2008 jf. forventet regnskabsresultat		176,0	176,0
B. I alt driftsbudgettet	255,0	298,9	553,9
A + B I alt anlæg, renter og afdrag på leasing samt driftsbudgettet	891,8	770,0	1.661,8

Bemærkninger til bevillinger vedrørende anlæg, renter og afdrag på leasing:

I forbindelse med vedtagelse af budget 2008 udnyttedes muligheden i økonomiaftalen 2008 for optagelse af lån til finansiering af medicoteknisk udstyr svarende til 191 mio. kr. Endvidere udnyttedes muligheden for lånefinansiering af ekstraordinær høje renteudgifter og udgifter til refinansiering af afdrag på gæld i 2008 svarende til 165,8 mio. kr.

I forbindelse med kræftaftalen oktober 2007 forudsættes apparatur til kræftbehandling svarende til 180 mio. kr. lånefinansieret. Endvidere forudsættes lånefinansieret 100 mio. kr. vedrørende etablering af stråleterapien i Herning.

Ved aflæggelse af regnskab 2007 blev der til anlægsbyggeri og medicoteknisk udstyr opgjort mindreudgifter på 317 mio. kr. i forhold til det bevilgede i 2007. Beløbet er overført til budget 2008.

Endelig er der på anlægsområdet givet en ekstraordinær bevilling vedrørende it-investeringer på 65 mio. kr. vedrørende Det Ny Universitetshospital, som er finansieret af kassen.

Bemærkninger til bevillinger vedrørende driftsbudgettet:

Regionsrådet har vedrørende driftsbudgettet godkendt overførsler på 122,9 mio. kr. fra 2007 til 2008, som følge af betaling for forpligtelser eller lignende, der var forudsat afholdt i 2007, men hvor den faktiske betaling bliver udskudt til 2008.

I relation til Økonomaftalen for 2009 blev det aftalt, at regionerne internt regulerede udgiftsbudgettet, således at Region Midtjylland fik mulighed for at budgettere med overgangsordningen for 2009. Tilsvarende har Region Midtjylland for 2008 indarbejdet et udgiftsbudget på 255 mio. kr. svarende til overgangsordningen.

Udgiftsløftet dækker merudgifter til ny dyr medicin og nye behandlinger, øget aktivitet og primær sundhed. Ved bevillingen blev det forudsat, at beløbet blev finansieret ved ekstra låneoptag. Dette er endnu ikke godkendt, idet Indenrigs- og Socialministeriet (tidligere Velfærdsministeriet) har ønsket at afvente resultatet af analysen af regionernes gældssituation.

I december 2008 godkendte Regionsrådet en tillægsbevilling på 176 mio. kr. til dækning af merudgifter på sundhedsområdet. Det blev forudsat, at merudgiften blev finansieret af kassen.

Bemærkninger til regnskabsresultatet for driften:

Tabel 0.3 Sundhedsområdets driftsudgifter

Beløb i mio kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Sundhed				
<i>Drift</i>				
Hospitaler	9.570,8	10.790,2	10.864,7	-74,5
Fælles udgifter/indtægter	2.095,0	1.422,3	1.367,0	55,3
Sygesikring	4.499,0	4.432,6	4.512,8	-80,2
Administration, Sundhed	109,6	111,7	108,1	3,6
Budgetregulering, december 2008	0,0	209,6	0,0	209,6
Somatik i alt	16.274,4	16.966,4	16.852,6	113,8
Behandlingspsykiatri	1.221,3	1.236,0	1.224,9	11,1
Fælles udgifter/indtægter	7,9	6,5	-9,2	15,7
Budgetregulering, december 2008	0,0	-33,2	0,0	-33,2
Behandlingspsykiatri i alt	1.229,2	1.209,3	1.215,7	-6,4
Andel af fælles formål og adm.og renter	483,0	530,0	459,8	70,2
I alt	17.986,7	18.705,7	18.528,1	177,6

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Samlet kommer sundhedsområdets driftsbudget ud med et mindreforbrug på 177,6 mio. kr. i forhold budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger. Det bemærkes, at i lighed med tidligere år er der behov for at overføre fra 2008 til 2009, som følge af betalingsforskydninger for forpligtelser eller lignende, der er forudsat afholdt i 2008, men hvor den faktiske betaling er udskudt til 2009.

I tabel 3 er tillægsbevillingen fra december 2008 anført i en særskilt linie for henholdsvis det somatiske område og psykiatrien. Årsagen hertil er, at bevillingen dækker en strukturel ubalance i regionens økonomi, som er løst i forbindelse med budgetforliget for 2009. Dermed er der bedre mulighed for at vurdere balancen i økonomien på de øvrige udgiftsposter.

De somatiske hospitaler kommer ud med et samlet merforbrug på 74,5 mio. kr. Dette dækker imidlertid over, at 3 hospitaler har merudgifter på i alt 125,4 mio. kr. mens 4 hospitaler har mindreudgifter på 50,9 mio. kr.

I de økonomiske styringsmodeller for hospitalerne vedrørende ændringer i aktiviteten, merudgifter til ny dyr medicin og nye behandlinger indgår, at det sikres at hospitalerne har mulighed for en høj grad af

sikkerhed for deres økonomiske fundament, mens usikkerheden om økonomien søges holdt på fælleskontiene.

I vurderingen af hospitalerne budgetoverholdelse indgår:

- At hospitalerne i forbindelse med budgetforliget for 2009 er pålagt at fremrykke en rammebesparelse på 100 mio. kr. i 2008.
- At der er forudsat en opbremsning i aktiviteten i 2. halvår 2008 uden meromkostninger, idet hospitalerne ikke længere afregnes for meraktivitet.
- At det har været nødvendigt at omprioritere ekstra midler til kræftområdet med henblik på at sikre aftalen om pakkeforløb.
- At konflikten har betydet mindreudgifter skønsmæssigt på netto 145 mio. kr.

Der er et mindreforbrug til **fællesudgifter** på 55,3 mio. kr. I decemberbevillingen var det vurderet, at der var behov for dækning af merudgifter for yderligere ca. 105 mio. kr. I alt var der vurderet merudgifter for ca. 160 mio. kr. Der ligger heri, at på grund af betalingsforskydninger ventes at skulle overføres et beløb på ca. 61,4 mio. kr. fra 2008 til 2009, og at der har været mindre udgifter end forventet til en række poster som patientforsikring, ny dyr medicin og nye behandlinger samt mellemregionale betalinger.

For **primær sundhed** er der tale om merudgifter på 80,2 mio. kr. I decemberbevillingen var det vurderet, at der var behov for at tilføre området ca. 105 mio. kr. Dermed er resultatet ca. 25 mio. kr. (=105 – 80 mio. kr.) bedre end ventet i december. Det bemærkes, at merudgifterne alene kan henføres til øvrige sygesikringsudgifter.

Udgifterne til medicintilskud er 53,8 mio. kr. mindre end budgetteret. Regnskabsresultatet på 1.613 mio. kr. svarer til regionens forholdsmæssige andel af økonomiaftalens forudsætninger for regionernes udgifter til medicintilskud. Økonomiaftalen 2008 indeholder en medicingaranti, hvorefter regionernes merudgifter kompenseres med 75 % af merudgifter i forhold til det forudsatte. Set isoleret i forhold til Region Midtjylland kan der ikke forventes reguleringer, som følge af medicingarantien. Danske Regioner har imidlertid oplyst, at regionerne under ét har mindre udgifter til medicintilskud end det forudsatte. Det er dermed usikkert om medicingarantien får negative konsekvenser for Region Midtjylland.

De **administrative udgifter på sundhedsområdet** er 3,6 mio. kr. mindre end forudsat.

Behandlingspsykiatrien har mindreudgifter på 26,8 mio. kr. fraset tillægsvillingen fra december. Der er tale om mindreudgifter, der er forudsat overført til 2009 i forbindelse med gennemførelsen af psykiatriplanen, samt tale om uforbrugte satsmidler.

I forbindelse med decembersagen var det forventet, at mindreforbruget ville blive på 33,2 mio. kr.

På **fællesformål og administration** og udgifter til renter er der mindreudgifter på 70,2 mio. kr.. Mindreudgifterne fordeler sig på en lang række forskellige formål, hvoraf en del er udtryk for betalingsforskydninger mellem driftsår. Herunder en række HR-puljer med midler fra kvalitetsreformen, som skal udmøntes.

2. Social og Specialundervisning

Det overordnede regnskabsresultat for Social og Specialundervisning er vist i nedenstående tabel:

Tabel 0.4 Social og Specialundervisnings regnskabsresultat 2008 sammenholdt med budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger.

Omkostninger i mio. kr.	Budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger	Regnskab 2008	Afvigelse 2008 1)
Driftsudgifter	1.457,8	1.554,7	-96,9
Finansiering	-1.419,5	-1.575,7	156,2
Nettodriftsresultat	38,3	- 21,0	59,3

1) + angiver mindreudgift eller merindtægt og - angiver merudgift eller mindreindtægt.

Nettodriftsresultatet for 2008 viser en merindtægt på 21 mio. kr.

Der er fra budget 2007 overført et overskud på 38,3 mio. kr., hvilket betyder at det akkumulerede overskud for de to første driftsår er på 59,3 mio. kr.

3. Regional udvikling

Tabel 0.5. Regnskabsresultat 2008 for Regional udvikling sammenholdt med budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger.

Omkostninger i mio. kr.	Budget 2008 inklusiv tillægsbevillinger	Regnskab 2008	Afvigelse 2008 1)
Driftsomkostninger	605,7	447,2	158,5
Finansiering	485,5	485,7	0,2
I alt	120,2	-38,5	158,7

1) + angiver mindreudgift eller merindtægt og - angiver merudgift eller mindreindtægt

Der er budgetteret driftsudgifter som er 120,2 mio. kr. større end finansieringsgrundlaget, hvilket skyldes overførsel fra budget 2007 til budget 2008. I regnskab 2008 er omkostningerne 38,5 mio. kr. mindre end finansieringen. Heraf udgør omkostningerne og andel af renteudgifter 1,6 mio. kr.

Sundhed

Hovedkonto 1

1. Sundhed – Hovedkonto 1

1.0 Oversigt over sammenhængen mellem omkostningsbaseret regnskab og udgiftsbaseret regnskab for Sundhed

Bevillingerne på sundhedsområdet er afgivet efter udgiftsbaserede principper og økonomistyringen på området også i 2008 har været fortaget på udgifter er der behov for at omsætte det omkostningsbaserede regnskabsresultat til et udgiftsbaseret resultat.

Dette sker ved at der opstilles en omregningstabel, hvor der korrigeres for de beregnede omkostninger. Derved bliver der skabt en sammenhæng mellem årets driftsresultat i årsberetningens resultatopgørelse i det omkostningsbaserede regnskab og årets nettoudgifter.

Bevillingsafgivelsen efter udgiftsbaserede principper skal ses i sammenhæng med, at de økonomiske rammer for sundhedsområdet i de årlige økonomiaftaler mellem regeringen og Danske regioner ligeledes sker efter udgiftsbaserede principper og at økonomistyringen på sundhedsområdet derfor også fokuserer på udgifter.

I nedenstående tabel fremgår omregningen fra det omkostningsbaserede resultat til årets nettoudgifter. Omregningen er ligeledes opdelt.

Tabel 1.0 Oversigt over sammenhængen mellem omkostningsbaseret regnskab og udgiftsbaseret regnskab for sundhed

Omregningstabel	Sundhed	Somatik		Behandlingspsykiatri		Andel af fællesformål	
		Drift	Anlæg	Drift	Anlæg	Drift	Anlæg
Mio. kr	Total						
Nettoomkostninger før finansiering	18.898,8	17.144,2	108,5	1.253,0	-35,6	399,7	28,9
Aktiverede anskaffelser	724,7	49,0	615,5	20,9	39,3		
Af- og nedskrivninger	-396,4	-361,4		-35,1			
Lagerreguleringer	20,3	20,3					
Pensionshensættelser	-89,1	-76,7	-0,4	-12,1			
Feriepengehensættelse	-46,8	-34,8	-0,9	-11,2			
Øvrige periodiseringer	226,1	112,0		0,1		60,1	54,0
I alt	438,7	-291,6	614,3	-37,3	39,3	60,1	54,0
Nettoudgifter før finansiering	19.337,5	16.852,6	722,8	1.215,7	3,7	459,8	82,9

2. Udgiftsbaseret regnskab for Sundhed (hovedkonto 1)

Efter omregning til udgiftsbaseret regnskab kan det samlede udgiftsregnskab 2008 i hovedtal opstilles som i tabel 1.2 for hovedkonto 1. Tabellen viser henholdsvis det oprindelige budget 2008 og det korrigerede budget 2008 set i forhold til udgiftsregnskab 2008 i hovedtal.

Tabel 1.0.1 Sammen drag af udgiftsregnskab 2008 for Sundhed

Beløb i mio kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Sundhed				
<i>Drift</i>				
Hospitaler	9.570,8	10.790,2	10.864,7	-74,5
Fælles udgifter/indtægter	2.095,0	1.422,3	1.367,0	55,3
Sygesikring	4.499,0	4.432,6	4.512,8	-80,2
Administration, Sundhed	109,6	111,7	108,1	3,6
Andel af central reserve - fælles pulje	0,0	209,6	0,0	209,6
Somatik i alt	16.274,4	16.966,4	16.852,6	113,8
Behandlingspsykiatri	1.221,3	1.236,0	1.224,9	11,1
Fælles udgifter/indtægter	7,9	6,5	-9,2	15,7
Andel af central reserve - fælles pulje	0,0	-33,2	0,0	-33,2
Behandlingspsykiatri i alt	1.229,2	1.209,3	1.215,7	-6,4
Andel af fælles formål og adm.og renter	483,0	530,0	459,8	70,2
<i>Anlæg</i>				
Hospitaler	585,4	1.345,6	722,8	622,7
Behandlingspsykiatri	5,0	6,3	3,7	2,7
Fælles reserve	65,0	4,9	0,0	4,9
Anlæg i alt	655,4	1.356,9	726,5	630,3
Andel af fælles formål og adm. Anlæg	0,0	89,9	82,9	7,0
Total udgifter for sundhed	18.642,1	20.152,4	19.337,5	814,9
<i>Finansiering</i>				
Bloktilskud fra staten	-14.324,7	-14.480,2	-14.480,1	-0,1
Kommunale grundbidrag	-1.398,0	-1.398,0	-1.398,0	0,0
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-2.158,6	-2.096,2	-2.026,0	-70,3
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-517,1	-516,2	-516,2	0,0
Finansieringsindtægter i alt	-18.398,4	-18.490,6	-18.420,2	-70,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Regnskabsbemærkningerne under hovedkonto 1 vil have fokus på afvigelser mellem det korrigerede budget og udgifterne i regnskab 2008. I de efterfølgende afsnit vil der indenfor de enkelte områder blive afgivet bemærkninger.

1.1 Sundhed – somatikken

Indledning

Region Midtjylland har ansvaret for sundhedsområdet. Regionen skal drive og udvikle sundhedsvæsenet og være med til at tilbyde den bedste og nyeste behandling. Det drejer sig om hospitalerne, sygesikringen, tilskud til medicin, de praktiserende læger, ambulance- og lægebilstjeneste og det øvrige såkaldte præhospitale beredskab, speciallæger, fysioterapeuter, tandlæger, kiropraktorer, psykologer og fodterapeuter. Derudover er der en række opgaver inden for forskning, udvikling og uddannelse.

Foråret 2008 var kendetegnet ved en langvarig arbejdskonflikt, som varede fra midten af april til midten af juni. Konflikten indebar såvel lavere produktion som lavere udgifter på egne hospitaler, men til gengæld voldsomt stigende udgifter til det udvidede frie sygehusvalg såvel under konflikten som hele resten af året.

Regionsrådet indgik et budgetforlig for 2009, som indebar betydelige reduktioner for 2009 med delvist gennemslag i 2008. Konkret blev der tale om følgende besparelser i 2008:

Engangsbesparelse som følge af konflikt, netto	145,0 mio. kr.
Rammebesparelse på egne hospitaler	100,0 mio. kr.
Besparelse på Fælles områder	50,0 mio. kr.
I alt	<u>295,0 mio. kr.</u>

Mod årets slutning lå det klart, at disse besparelser ikke havde formået at løse de økonomiske problemer, og ved behandling af økonomirapporterne pr. 30. september og 31. oktober 2008 på Regionsrådets møde den 17. december 2008 blev det herudover afgivet tillægsbevillinger på 464,6 mio. kr. Det drejede sig om de 255,0 mio. kr. fra overgangsordningen (foudsat lånefinansieret) samt 209,6 mio. kr. ved et egentligt forbrug af de likvide aktiver.

Ved budgetreguleringen var det forudsat, at egne hospitaler overholdt budgetterne, idet Regionsrådet blev gjort opmærksom på, at denne vurdering forudsatte, at man nåede i mål med:

- Realisering af den udmeldte rammebesparelse på 100 mio. kr.
- Omprioritering af ekstra midler til kræftområdet med henblik på at sikre aftalen om pakkeforløb på kræftområdet.
- Opbremsning af meraktivitet i slutningen af 2008 uden afledte omkostninger.

Regionsrådet var opmærksom på, at det var en vanskelig opgave at sikre fuld budgetoverholdelse i 2008, men det blev samtidig forvarslet, at eventuelle overskridelser ville blive fuldt ud overført til budget 2009.

Det nu foreliggende regnskabsresultat for 2008 ligger 113,8 mio. kr. lavere end det godkendte budget inkl. tillægsbevillinger. (Opgjort ud fra de kontoområder, som Sundhedsstaben har det budgetmæssige ansvar for, dvs. ekskl. overflyttede udgifter til andel af fællesformål, administration og renter mv.). Afvigelsen udgør en mindredgift på 0,67% sammenholdt med budget inkl. tillægsbevillinger. Afvigelsen består dog for størstepartens vedkommende af betalingsforskydninger og bliver derfor ledsaget af indstillinger om budgetoverflytninger fra 2008 til 2009 af tilsvarende størrelsesorden.

Den aktivitetsmæssige side har naturligvis været påvirket af den langvarige arbejdskonflikt. Der henvises til det følgende særskilte afsnit om aktiviteten.

1.1.1 Drift

Tabel 1.1 Driftsudgifter

	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)	Endelig af- regning af takststy- ringspuljen 1)	Afvigelse - korrigeret
Udgifter, mio. kr.						
Hospitaller mv.						
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	606,0	706,0	733,6	-27,6	0,0	-27,6
Regionshospitalet Randers og Grenaa	831,9	918,6	958,2	-39,6	-5,8	-45,4
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	1.699,7	1.818,8	1.860,5	-41,7	-10,7	-52,4
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg	677,4	785,8	788,5	-2,7	-0,2	-2,9
Sundhedscenter	1.646,2	1.797,2	1.784,7	12,5	0,0	12,5
Århus Universitetshospital, Skejby	1.293,2	1.455,1	1.455,2	-0,1	1,9	1,8
Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	2.783,3	3.266,6	3.242,8	23,8	11,0	34,8
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	33,1	42,1	41,1	1,0	0,0	1,0
Friklinikken, Brædstrup	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
Afrunding						
Hospitaller	9.570,8	10.790,2	10.864,7	-74,5	-3,8	-78,3
Fælles udgifter/indtægter	2.095,0	1.422,3	1.367,0	55,3	3,8	59,1
Hospitaller mv. i alt	11.665,8	12.212,5	12.231,7	-19,2	0,0	-19,2
Sygesikring mv. i alt	4.499,0	4.432,6	4.512,8	-80,2		-80,2
Administration, Sundhed	109,6	111,7	108,1	3,6		3,6
Sundhed i alt	16.274,4	16.756,8	16.852,6	-95,8	0,0	-95,8
Tillægsbevilling til yderligere ubalance på det somatiske område i økonomirapporten pr. 31. oktober 2008		209,6		209,6		209,6
Total	16.274,4	16.966,4	16.852,6	113,8	0,0	113,8

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Endelig afregning af takststyringspuljen er udarbejdet så sent (primo marts 2009), at denne ikke kunne udkonteres, men alene medtages som en regnskabsforklaring, jf. næstsidsste kolonne.

Afrundingerne i tabellen er foretaget konto for konto. En afrunding på bevillingsområdet under ét giver en mindreudgift på 113,8 mio. kr.

1) Jf. tabel 1.3

Tabellen er afstemt til økonomisystemet og posten "Tillægsbevilling til yderligere ubalance på det somatiske område i økonomirapporten pr. 31. oktober 2008" optræder derfor særskilt til sidst i tabellen. I virkeligheden vedrører denne tillægsbevilling posterne "Fælles udgifter/indtægter" og "Sygesikring mv. i alt" og ved regnskabsforklaringerne under de respektive konti er disse udformet som om tillægsbevillingen var udkonteret.

Tabellens regnskabsresultat på 16.852,6 mio. kr. udviser, i forhold til budgettet inkl. tillægsbevillinger på 16.966,4 mio. kr., en mindreudgift på 113,8 mio. kr.

Dog har der på de 8 hospitaler under ét været tale om en merudgift på 74,5 mio. kr. Hertil kommer efterregulering for takststyringsmodellen, idet hospitalernes faktiske aktivitet har været mindre end forudsat ved udlægningen af budget til meraktivitet, svarende til en merudgift på 3,8 mio. kr. Korrigeret for takststyringsmodellen er merudgifterne på 78,3 mio. kr.

3 af hospitalerne, Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter, Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup og Friklinikken i Brædstrup har alle opnået regnskabsresultater, som ligger meget tæt på det korrigerede budget. De begrænsede afvigelser, der er tale om, vil blive indstillet overført til 2009-budgettet.

2 af hospitalerne, Århus Universitetshospital, Skejby og Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, har opnået mindredgifter på henholdsvis 12,5 og 34,8 mio. kr. Disse vil ligeledes blive indstillet overført til 2009-budgettet.

De 3 resterende hospitaler, Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder, Regionshospitalet Randers og Grenå og Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm (Hospitalsenheden Vest) har opnået ganske betragtelige merudgifter på henholdsvis 27,6, 45,4 og 52,4 mio. kr. Disse skulle i medfør af den generelle regel ligeledes overføres til 2009-budgettet, men da det ville være en ganske betydelig udfordring for hospitalerne at gennemføre disse besparelser, samtidig med at aktiviteten fastholdes på det forventede niveau, godkendte Regionsrådet i stedet den 18. marts 2009, at de 3 hospitalers tilbagebetaling af merforbruget skal ske ved, at de får hævet forventningerne til deres aktivitetsniveau over de kommende 3 år.

Herudover er der mindredgifter på behandling over regionsgrænser (33,7 mio. kr.), Fællesudgifter med nye behandlinger og ny dyr medicin (72,6 mio. kr.) og udgifter til patienterstatninger (25,9 mio. kr.) samt sygesikringens medicinudgifter (53,8 mio. kr.). Hertil kommer som nævnt en række betalingsforskydninger, og regnskabsresultatet ledsages da også af indstillinger om budget-overflytninger fra 2008 til 2009 på i alt 116,6 mio. kr.

De største merudgifter vedrører det udvidede frie sygehusvalg (30,9 mio. kr.) og Primær Sundhed i øvrigt (29,1 mio. kr.) – begge efter hensyntagen til fordeling af Regionsrådets tillægsbevilling i december 2008.

Den nærmere kommentering af regnskabsresultatet oplistes ikke her, men kan læses i afsnit 1.1.6, Specifikke bemærkninger.

1.1.2 Aktivitet (og produktivitet)

Tabel 1.2 Aktivitetstal

Aktivitetsmål	Antal udskrevne		Ambulante besøg		Gns. liggetid		DRG-værdi mio. kr.	
	Korr. budget	Regnskab	Korr. budget	Regnskab	Korr. budget	Regnskab	Korr. budget	Regnskab
Hospitaler m.v.								
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	19.268	20.006	127.283	123.076	4,3	4,3	793,3	805,9
Grenaa	31.692	29.552	181.099	156.819	3,9	3,9	1.055,9	1.046,8
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	47.968	45.752	337.613	299.028	4,1	4,0	1.876,0	1.793,0
Århus Universitetshospital, Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	18.500	16.641	105.000	102.135	4,8	4,3	766,1	829,7
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	36.534	34.407	184.671	192.331	3,6	3,5	1.643,9	1.628,5
Friklinikken, Brædstrup	38.450	37.606	224.910	233.994	4,1	4,1	1.422,7	1.440,0
	59.375	60.107	475.353	469.374	3,8	4,0	3.169,0	3.107,2
	0	0	16.036	17.011	0,0	0,0	79,6	64,8
Hospitaler i alt	251.787	244.071	1.651.965	1.593.768	3,6	3,5	10.806,5	10.715,9

Opgørelse af aktiviteten på de offentlige hospitaler i Region Midtjylland i de traditionelle nøgletal viser, at der er gennemført 244.071 indlæggelser og 1.593.768 ambulante besøg i 2008. Det svarer til et samlet fald på 3,5 % i forhold til den forudsatte aktivitet (korr. budget).

Opgørelser af DRG-værdi følger de løbende registreringer i hospitalernes patientadministrative systemer og indberetningen til LPR (Landspatientregisteret) og er således dynamiske. Med henblik på lukning af regnskab 2008 og den deraf følgende opgørelse af takststyringen er opgørelsen af såvel den samlede DRG-værdi som takststyringen baseret på DRG-data d. 18. februar 2009. Opgørelse af de statslige aktivitetspuljer afsluttes først på baggrund af indberetninger medio marts 2009 og vil indeholde efterregistreringer i forhold til opgørelsen medio februar måned.

Opgørelse af aktiviteten i DRG-værdi i tabel 1.2 viser aktiviteten opgjort ud fra et vægtet måltal (korr. budget). De midtjyske hospitaler har i 2008 en mindreaktivitet i DRG-værdi på 90,6 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, hvilket svarer til en nedgang på 0,8 %.

I tabel 1.3 vises opgørelse af takststyringen i 2008.

Tabel 1.3 Opgørelse af takststyring i 2008

DRG-værdi, mio.kr.	Udbetaling for før-konflikt perioden	Mammografi-afledt kirurgi	Udbetaling for 2. halvår 2008
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	8.802	0	0
Regionshospitalet Randers og Grenaa	-1.613	2.500	-5.827
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig Ringkøbing og Tarm	8.871	0	-10.711
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	-1.335	0	-191
Århus Universitetshospital, Skejby	-6.615	0	0
Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	9.831	3.000	1.934
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	10.016	2.500	10.950
Hospitaler i alt	27.957	8.000	-3.845

Note: Udbetaling for 2. halvår 2008 indeholder 6,093 mio. kr. vedrørende mammografi-afledt kirurgi,

I 2008 er takststyringen inddelt i 3 perioder, en før-konflikt-periode, hvor der er præsteret meraktivitet, konfliktperioden, hvor der er betydelig mindre-aktivitet og perioden efter konflikten fra 1. juli - 31. december 2008.

Kroniker-området er ikke omfattet af takststyringsmodellen.

Som følge af den økonomiske situation er der sket en opstramning ved vedtagelse af takstmodel 2008. Takstmodel 2008 omfatter ikke al aktivitet. Der er således foretaget en skærpet afgrænsning i forhold til takstmodel 2007 af den aktivitet der indgår i takstafregning samt en ændring af afregningsprocenten fra 55 % til 50 %.

For 2. halvår 2008 blev der foretaget en yderligere opstramning af takststyringen, som en del af den samlede besparelse, ved at indføre et udbetalingsloft på nul kroner. Det betød i praksis, at der blev indført rammestyring.

1.1.3 Servicemål

Tabel 1.4 Servicemål

Servicemål	Målsætning for målopfyldelse	Faktisk målopfyldelse hospitaler mv.								
		RH Horsens, Brædstrup og Odder	RH Randers og Grenaa	RH Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	RH Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	Århus Universitetshospital, Skejby	RH Viborg, Skive og Kjellerup	Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	Region Midtjylland i alt	
Regionens lægevagt										
1: Ventetid i telefon	5 minutter****)	90%								82%
2: Ventetid på konsultation efter ankomst til konsultationsstedet	1 time *****)	90%								75%
3: Ventetid på hjemmebesøg	3 timer	90%								90,1%
Kræft										
Se beskrivelse af status for implementering af kræftpakker										
Iskæmisk hjertesygdom										
9: Ventetid for operation for påvist venstre hovedstammesygdom	2 uger fra henvisning er modtaget af landsdelshjertecentret	100%					84,2%			
10: Ventetid for operation for svære hjertekramper pga. forkalkning i hjertets kranspulsårer	3 uger fra henvisning er modtaget af landsdelshjertecentret	100%					93,8%			
11: Ventetid for operation for hjertekramper lige efter en blodprop i hjertet	5 uger fra henvisning er modtaget af landsdelshjertecentret	100%					76,4%			
Planlagt, elektiv behandling (ikke-akutte patienter)										
12: Ventetid for meddelt tidspunkt for forundersøgelse/behandling efter henvisning	8 dage *)	95%	82%	72%	75%	67%	75,8%	79%	80,8%	
13: Ventetid for forundersøgelse/behandling efter henvisning	2 uger***)	90%	34%	21%	45%	13%	41,1%		46,2%	
14: Ventetid for meddelt tidspunkt for behandling efter forundersøgelse	8 dage	95%	91%	99%			96,8%		85,5%	
Behandling af alle patienter										
15: Ventetid for tilbudt behandling	1 måned **)***)	90%	58%	47%		66%	76,4%		55,0%	
Kontinuitet										
18: Ventetid for udskrivningsbrev / lægebrev	Så vidt muligt 2 hverdage efter udskrivning	80%	79%	75%	59%		66,6%	58%	80%	
	I alle tilfælde senest 7 dage efter udskrivning	95%	93%	89%	81%	70%	83,8%	86%	91%	

*) Faktisk 8 hverdage

**) Fra den 7. november 2008 blev ventetidsgarantien suspenderet som følge af forårets konflikt

***) Konflikten i foråret forventes at påvirke opfyldelsen af servicemålet

****) Ventetid i telefonen er endnu kun opgjort for de første 9 måneder af 2008

*****) Servicemålet er blevet målt i en tilfredshedsundersøgelse i uge 14 2008. Da der ikke foreligger mulighed for en eksakt måling af målopfyldelsen, er et udsnit af patienterne blevet spurgt om deres vurdering af målopfyldelsen. Resultatet er, at 75 pct. af patienterne vurderer, at de bliver tilset af en læge inden for en time.

Udviklingen i opfyldelsen af servicemålene i 2008 har i høj grad været påvirket af forårets konflikt. Dette har betydet, at mange planlagte behandlinger og operationer blev aflyst og udsat, hvilket naturligvis har påvirket regionens målsætninger om hurtig udredning og behandling. Konflikten har også haft betydning for servicemålopfyldelsen i perioden efter konflikten. De mange aflyste og udsatte behandlinger under konflikten har medført, at hospitalerne gennem hele 2008 har stået overfor en pukkel af ekstra patienter, hvilket har påvirket ventetiderne for hele året.

Som en konsekvens af konflikten og puklen af patienter vedtog Regeringen og Folketinget i efteråret 2008 en suspendering af det udvidede frie sygehusvalg. Dermed blev 1 månedsventetiden reelt

suspenderet midlertidigt, således at patienterne med ventetid på mere end en måned ikke har mulighed for at søge behandling i det private betalt af det offentlige sundhedsvæsen.

Behandling på kræftområdet har ikke været påvirket af konflikten og dermed har de specifikke servicemål og ventetidsmålsætninger for kræftområdet ikke været påvirket af konflikten. Kræftbehandlingen har dog været underlagt omfattende strukturelle ændringer som følge af implementeringen af kræftpakkerne. Fokus på kræftområdet i 2008 har været implementering af kræftpakkerne og opfyldelsen af behandlingskriterierne i de enkelte kræftpakker. Hospitalerne har løbende indberettet status for implementering af kræftpakkerne. Den seneste statusopgørelse blev fremlagt for Regionsrådet den 25. februar 2009. Statusopgørelsen viser at hospitalerne med enkelte undtagelser opfylder ventetidskriterierne i kræftpakkerne. På grund af det store fokus på kræftpakkerne i 2008 er de gængse servicemål for kræftområdet ikke medtaget i regnskabsbemærkningerne for 2008.

1.1.4 Anlægsinvesteringer

Tabel 1.5 Anlægsoversigt

Udgifter, 1.000 kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Hospitaler mv.				
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	12.494,0	32.306,0	17.374,0	14.932,0
Regionshospitalet Randers og Grenaa	1.085,0	42.447,0	23.793,0	18.654,0
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	119.986,0	200.802,0	145.175,0	55.627,0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	284,0	18.789,0	1.529,0	17.260,0
Århus Universitetshospital, Skejby	11.234,0	96.746,0	56.446,0	40.300,0
Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	0,0	34.453,0	3.526,0	30.927,0
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	119.224,0	290.457,0	173.011,0	117.446,0
Friklinikken, Brædstrup	0,0	0,0	0,0	0,0
Rammebevilling til bygningsvedligeholdelse	46.012,0	12.316,0	0,0	12.316,0
Rammebevilling til medicoteknisk udstyr	257.750,0	437.362,0	227.321,0	210.041,0
Rammebevilling til vigtige vedligeholdelses- og driftsnødvendige anlægsprojekter	0,0	4.926,0	0,0	4.926,0
Pulje til fase 0-projekter	0,0	64.290,0	0,0	64.290,0
Det nye Universitetshospital	17.363,0	110.110,0	71.679,0	38.431,0
Salg af bygninger	0,0	-6.992,0	-56,0	-6.936,0
Hospitaler mv. i alt	585.432,0	1.338.012,0	719.798,0	618.214,0
Sygesikring mv. i alt	0,0	7.578,0	3.050,0	4.528,0
Rådighedsbeløb i alt	585.432,0	1.345.590,0	722.848,0	622.742,0

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Den samlede afvigelse mellem regnskab 2008 og det korrigerede budget for 2008 skyldes i høj grad forsinkelse på indkøb af medicoteknisk udstyr.

Desuden har ingen af hospitalerne haft mulighed for at bruge de meddelte rådighedsbeløb i 2008 til etablering af moderne sengeafsnit, da bevillingen først blev givet på Regionsrådsmødet den 17. december 2008.

For Regionshospitalet Horsens, Regionshospitalet Randers og Regionshospitalet Viborg skyldes afvigelsen mellem regnskab 2008 og det korrigerede budget for 2008 en forsinkelse på en række mindre anlægsprojekter. For Hospitalsenheden Vest skyldes afvigelsen en tidsmæssig forsinkelse på

en række anlægsprojekter blandt andet udvendig vedligeholdelse samt renovering af sterilcentraler. For Regionshospitalet Silkeborg skyldes afvigelsen primært et uforbrugt rådighedsbeløb til opkøb af ejendomme. For Århus Universitetshospital, Skejby skyldes afvigelsen hovedsageligt en forsinkelse på etablering af isolationsstuer. På Århus Universitetshospital, Århus Sygehus har der været en forsinkelse på etablering af Dansk Neuroforskningscenter, ombygningen af Intensiv Terapi Afsnit og Observationsafsnittet, der nu er inddraget som del af det samlede fase 0 projekt samt en forsinkelse på ombygningen af hospitalsapoteket.

I forhold til den afsatte pulje til fase 0-projekter i 2008 er der en afvigelse mellem det korrigerede budget og regnskab 2008 på 64,3 mio. kr. Det skyldes, at en række af de større fase 0-projekter er blevet udskudt til primo 2009.

Endelig skyldes afvigelsen mellem regnskab 2008 og det korrigerede budget for 2008 for Det Nye Universitetshospital i Århus primært en forsinkelse på jordopkøb.

1.1.5 Personaleoversigt

Tabel 1.6 Personaleforbrug

Gennemsnitlige helårsstillinger	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Hospitaller mv.				
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	1.257,0	1.381,0	1.407,0	-26,0
Regionshospitalet Randers og Grenaa	1.635,0	1.704,0	1.752,4	-48,4
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	3.374,0	3.416,0	3.449,0	-33,0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	1.490,0	1.490,0	1.567,0	-77,0
Århus Universitetshospital, Skejby	2.560,0	2.653,0	2.670,0	-17,0
Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	2.600,0	2.746,4	2.789,3	-42,9
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	5.320,0	5.320,0	5.448,0	-128,0
Friklinikken, Brædstrup	45,0	45,3	50,1	-4,8
Fælles udgifter/indtægter	1.514,0	1.110,0	659,3	450,7
Hospitaller mv. i alt	19.795,0	19.865,7	19.792,1	73,6
Sygesikring mv. i alt	0,0	0,0	9,5	-9,5
Administration, Sundhed	174,0	178,2	172,8	5,4
Sundhed i alt	19.969,0	20.043,9	19.974,4	69,5

- = merforbrug, + = mindreforbrug

Afvigelsen skyldes blandt andet ændringer i vikarforbrug, antal af elevstillinger og konsekvenser af ubesatte stillinger. Budgettet er ikke korrigeret i alle tilfælde, da området er rammestyret.

Tabel 1.7 Personalemkostninger

Mio.kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Hospitaller mv.				
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	495,3	535,3	600,8	-65,5
Regionshospitalet Randers og Grenaa	725,9	754,3	760,9	-6,6
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	1.380,1	1.419,5	1.459,0	-39,5
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	580,5	624,2	645,9	-21,7
Århus Universitetshospital, Skejby	1.232,1	1.188,3	1.226,3	-38,0
Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup	1.063,9	1.101,5	1.110,8	-9,3
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	2.073,0	2.206,2	2.324,2	-118,0
Friklinikken, Brædstrup	24,6	24,6	32,7	-8,1
Fælles udgifter/indtægter	854,3	301,4	431,2	-129,8
Hospitaller mv. i alt	8.429,7	8.155,3	8.591,8	-436,5
Administration, Sundhed	86,3	88,1	88,0	0,1
Sundhed i alt *)	8.516,0	8.243,4	8.679,8	-436,4

*) På sygesikringsområdet er der personaleomkostninger på 5,9 mio. kr. i regnskabet, som ikke er medtaget i ovennævnte tabel, da sygesikringsområdet ikke anvender grupperinger.

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

1.1.6 Specifikke bemærkninger

I afsnit 1.1.6 følger en række specifikke bemærkninger, der relaterer sig til tabel 1.1.

1.1.6.1 Egne Hospitaller

For egne hospitaler under ét har der i 2008 været et samlet merforbrug på 74, 4 mio. kr., når der tages udgangspunkt i registreringerne i økonomisystemet.

I relation til hospitalernes styring er der etableret styringsmodeller i forhold ny dyr medicin og nye behandlinger samt i forhold til takststyringen, hvor efterregulering af modeller for den faktiske aktivitet giver en merudgift på 3,8 mio. kr.

I relation til styringen vedr. ny dyr medicin samt nye behandlinger er der tale om en form for a'conto udbetaling til hospitalerne, som efterreguleres i forhold til den faktiske indførelse af ny medicin og nye behandlinger.

På takststyringsområdet er der i 2008, som følge af konflikten, økonomiaftale og takststyringsmodellen, foretaget ændringer. Det betød, at afregningen for de første 3½ måned gjaldt både mer- og mindreaktivitet set i forhold til et fastsat niveau (basislinjen). Såvel mer- som mindreaktivitet blev afregnet med 50 % af aktivitetsværdien (DRG/DAGS-værdien). Meraktivitet blev dog ikke afregnet for de indlagte medicinske patienter.

I konfliktperioden var takststyringsmodellen suspenderet.

I efteråret blev takststyringsmodellen strammet betydeligt op. I 2. halvår 2008 har der således ikke været afregning af meraktivitet, mens afregning af mindreaktivitet ikke har været aflyst. Måltallet for 2. halvår er baseret på aktivitet i 2. halvår 2007. Det har således ikke været en del af takstmodellen, at mindreaktiviteten fra konfliktperioden skal indhentes i efteråret.

Efter hensyntagen til de omkonteringer, der skulle have været foretaget i medfør af den endelige fordeling af takststyringspuljen, ville der have været tale om et samlet merforbrug på 78,2 mio. kr.

Ved budgetreguleringen i december 2008 var det forudsat, at egne hospitaler overholdt budgetterne, idet Regionsrådet blev gjort opmærksom på, at denne vurdering forudsatte, at man nåede i mål med:

- Realisering af den udmeldte rammebesparelse på 100 mio. kr.
- Omprioritering af ekstra midler til kræftområdet med henblik på at sikre aftalen om pakkeforløb på kræftområdet.
- Opbremsning af meraktivitet i slutningen af 2008 uden afledte omkostninger.

Regionsrådet var opmærksom på, at det var en vanskelig opgave at sikre fuld budgetoverholdelse i 2008, men det blev samtidig forvarslet, at eventuelle overskridelser ville blive fuldt ud overført til budget 2009.

Der har som anført på de 8 hospitaler under ét været tale om en merudgift på 78,2 mio. kr. Den af Regionsrådet forudsatte budgetoverholdelse har således ikke helt kunnet opnås. Dette merforbrug dækker dog over ganske store forskelle hospitalerne imellem.

3 af hospitalerne, Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter, Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup og Friklinikken i Brædstrup har alle opnået regnskabsresultater, som ligger meget tæt på det korrigerede budget. De begrænsede afvigelser, der er tale om, vil blive indstillet overført til 2009-budgettet.

2 af hospitalerne, Århus Universitetshospital, Skejby og Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, har opnået mindreudgifter på henholdsvis 12,5 og 34,8 mio. kr. Disse vil ligeledes blive indstillet overført til 2009-budgettet.

De 3 resterende hospitaler, Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder, Regionshospitalet Randers og Grenå samt Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm (Hospitalenheden Vest) har opnået ganske betragtelige merudgifter på henholdsvis 27,6, 45,4 og 52,4 mio. kr. Disse skulle i medfør af den generelle regel ligeledes overføres til 2009-budgettet, men da det ville være en ganske betydelig udfordring for hospitalerne at gennemføre disse besparelser, samtidig med at aktiviteten fastholdes på det forventede niveau, godkendte Regionsrådet i stedet den 18. marts 2009, at de 3 hospitalers tilbagebetaling af merforbruget skal ske ved, at de får hævet forventningerne til deres aktivitetsniveau over de kommende 3 år.

Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder

For Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 733,6 mio. kr. og dermed et merforbrug på 27,6 mio. kr.

Budgetunderskuddet er opstået i løbet af 2008, da Regionshospitalet havde budgetbalance i 2007.

Merforbruget i 2008 kan henføres til øgede udgifter i forbindelse med det til stadighed stigende antal akutte patienter, der orienterer sig mod Horsens og til suspenderingen af regionens takststyringsordning, som hidtil har finansieret udgifterne til øget patientbehandling.

Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder har i 2008 haft en øget behandling af borgere fra Horsens og Hedensted kommuner på 36 mio. kr. i forhold til tidligere år. Region Midtjylland har i samme periode haft et fald på 26 mio. kr. i udgifterne til behandlingen af borgere fra Horsens og Hedensted kommuner på Sygehus Lillebælt. Med begrundelse i de sparede udgifter til behandling på Sygehus Lillebælt fik Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder løftet budgetrammen med 15 mio. kr. i 2008.

Derudover har Regionshospitalet i 2008 haft ekstraordinært store udgifter til vikarer og til rekruttering af nyt personale.

Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder har igangsat endnu en spareproces/forøgelse af produktionen i afdelingerne med henblik på at bringe hospitalet i budgetmæssig balance.

Regionshospitalet Randers og Grenaa

For Regionshospitalet Randers og Grenaa udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 958,2 mio. kr. og dermed et merforbrug på 39,6 mio. kr. Regnskabsresultatet indeholder ikke endelig afregning af takststyringspuljen, som er på -5,8 mio. kr. Det samlede korrigerede regnskabsresultat viser således et merforbrug på 45,4 mio. kr.

Regionshospitalet Randers og Grenaa har oplevet 2008 som et særligt vanskeligt år. De senere år har været præget af en høj realvækst med en tilsvarende høj aktivitet. I efteråret 2008 skulle opbremsningen så begynde med de udmeldte besparelser fra regionen og en generel tilpasning af aktivitet og økonomi.

Merforbruget skyldes forskellige forhold. Der er stadig en andel af regionens besparelse i 2008 på 8,5 mio. kr. som ikke er indfriet. Ændring i afregning i takststyringsmodellen har medført en mindreindtægt på 5,6 mio. kr., som det har ikke været muligt at finde andre finansieringskilder til. Ufinansierede udgifter til implementering af akutkræft pakker betyder en manko på 6,4 mio. kr. Af øvrige ubalancer er der samlet set for afdelingsområdet et nettomerforbrug på 8,3 mio. kr. og fælles konti og puljer ender med et merforbrug på 6,9 mio. kr. Endelig har slutopgørelsen af produktionen vist et niveau, der svarer til, at der skulle have været tilbagebetalt 5,8 mio. kr. til takststyringspuljen.

Hospitalsledelsen har igangsat arbejdet med at finde de nødvendige besparelser med henblik på budgetoverholdelse 2009. Med hensyn til gældsafvikling vil der blive udarbejdet en handleplan for forøgelse af produktionen.

Regionshospitalet Randers og Grenaa har overtaget budgetansvaret for behandling af børn fra Horsens/Hedensted Kommuner. Likviditetsvirkningen af hjemtrækningen har medført et merforbrug på 4,1 mio. kr. i 2008. For 2009 vil den forudsatte besparelse blive hentet hjem, da hjemtagningen har virkning hele året.

Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm

For Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm (Hospitalsenheden Vest) udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 1.860,5 mio. kr. og dermed et merforbrug på 41,7 mio. kr. Regnskabsresultatet indeholder ikke endelig afregning af takststyringspuljen, som er på -10,7 mio. kr. Det samlede korrigerede regnskabsresultat viser således et merforbrug på 52,4 mio. kr.

Merforbruget var forventet, idet Region Midtjylland i sommeren 2008 gennemførte besparelser, som for Hospitalsenheden Vest var 18 mio. kr. Samtidig blev afregningen af meraktivitet afskaffet pr. 15. april. Endvidere var 2008 præget af konflikten på Sundhedskartellet's område i perioden medio april til medio juni.

Hospitalsenheden Vest har de sidste år øget aktiviteten på de områder, hvor der var meraktivitetsafregning. Bortfaldet af denne efter 1. kvartal gav en lang række afdelinger problemer med at overholde deres budgetforudsætninger.

Merforbruget skyldes primært ubalancer på det medicinske og anæstesiologiske område. Endelig har slutopgørelsen af produktionen vist et niveau, der svarer til, at der skulle have været tilbagebetalt 10,7 mio. kr. til takststyringspuljen.

For de medicinske specialer har der været tale om, at det ikke har været muligt at opnå den besparelse, som vedrørte konfliktperioden, idet en stor del af de medicinske afsnit blev nødt til at iværksætte et akutberedskab. Endvidere har det ikke været muligt at gennemføre en opbremsning medio året, som

besparelsen i 2008 forudsatte. Dertil har der været et større forbrug af midler til lægevikarer, hvilket skyldes vakante stillinger. Samtidig var der lagt op til en større aktivitetsstigning vedrørende KAG, hvor takstfinansieringen efterfølgende bortfaldt.

På det anæstesiologiske område har flytningen af tarmkirurgien fra Regionshospitalet Holstebro til Regionshospitalet Herning givet øgede udgifter til lægevagtdækning og pleje, som ikke kunne finansieres ved overførsel fra opgaven i Holstebro. Derudover har der været store udgifter til lægevikarer og FEA (Frivilligt Ekstra Arbejde) på grund af ubesatte stillinger.

Hospitalsenheden Vest har udover sparekravet fra Region Midtjylland igangsat en yderligere intern sparerunde/forøgelse af produktionen i 2009 for at inddække det forventede merforbrug i 2008.

Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter

For Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 788,5 mio. kr. og dermed et merforbrug på 2,7 mio. kr. Regnskabsresultatet indeholder ikke endelig afregning af takststyringspuljen, som er på -0,2 mio. kr. Det samlede korrigerede regnskabsresultat viser således et merforbrug på 2,9 mio. kr.

Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter havde i begyndelsen af 2008 et højt aktivitetsniveau hvor alt tydede på, at aktiviteten i 2008 ville ende over 2007. Konflikten og den efterfølgende periode, med spareplan og suspension af takstmodellen indebar imidlertid, at det var vanskeligt at komme på samme niveau som før konflikten. Aktiviteten for 2008 endte dog på samme høje niveau som i 2007.

På alle hospitalets afdelinger er der fokus på budget- og aktivitetsstyring. Økonomistyringen har dog været vanskeliggjort af konfliktperioden, løbende ændringer i takststyringsmodellen samt svært tilgængelige DRG-data.

Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter blev i løbet af 2008 pålagt sparekrav for i alt 10,5 mio. kr. Dertil kom, at der blev overført et merforbrug på 6 mio. kr. fra 2007. I alt en udfordring på 16,5 mio. kr.

Århus Universitetshospital, Skejby

For Århus Universitetshospital, Skejby udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 1.784,7 mio. kr. og dermed et mindreforbrug på 12,5 mio. kr.

Der har været arbejdet intenst med en række konkrete tiltag i bestræbelserne på at opnå budgetoverholdelse på driften og samtidig leve op til de aktivitetsmål, der er aftalt for hospitalet.

Reelt kommer hospitalet ud af 2008 med et resultat i balance. Mindreforbruget på 12,5 mio. kr. vedrører hovedsagligt betalingsforskydninger mellem årene.

Resultatet er markant forbedret i forhold til forventningen i økonomirapporten for 3. kvartal 2008. Dette er et resultat af en markant indsats i 2. halvår 2008. Der har således været en markant opstramning på udgiftssiden, herunder på afdelingernes forbrug og fællesudgifterne. Samtidig er det lykkedes at fastholde aktiviteten på hospitalet, således at man har kunnet leve op til budgetforudsætningerne.

Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup

For Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 1.455,2 mio. kr. og dermed et merforbrug på 0,1 mio. kr. Regnskabsresultatet indeholder ikke endelig afregning af takststyringspuljen, som er på 1,9 mio. kr. Det samlede korrigerede regnskabsresultat viser således et mindreforbrug på 1,8 mio. kr.

For Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup har 2008 været et begivenhedsrigt år, som på mange måder har været præget af konsolidering. Hospitalet er godt på vej til at finde sin egen profil og position blandt regionens øvrige hospitaler. Det er ligeledes hospitalets opfattelse, at man er kommet ud af året med et pænt resultat, både på aktivitetssiden og på udgiftssiden.

Regnskabsresultatet fremkommer på baggrund af et år, hvor foråret var præget af den langvarige strejke. Strejken har præget såvel årets økonomiske resultat som patientbehandlingen. Således medførte strejken blandt andet at hospitalets budget blev reduceret med 22,4 mio. kr., som var den anslåede mindreudgift i strejkeperioden. Efter sommerferien blev hospitalet som led i en overordnet spareplan for regionen pålagt en besparelse på 13,4 mio. kr. En merudgift til vikarer på 4,7 mio. kr. har sammen med en merudgift til lønninger på 10,5 mio. bevirket en samlet merudgift til personale på 15,2 mio. kr. En merudgift, som det har været muligt at opveje via tilbageholdenhed på de øvrige driftskonti.

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus

For Århus Universitetshospital, Århus Sygehus udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 3.242,8 mio. kr. og dermed et mindreforbrug på 23,8 mio. kr. Regnskabsresultatet indeholder ikke endelig afregning af takststyringspuljen, som er på 11 mio. kr. Det samlede korrigerede regnskabsresultat viser således et mindreforbrug på 34,8 mio. kr.

Hospitalsledelsen finder, at regnskabet er tilfredsstillende. Resultatet skal ses på baggrund af dels en betydelig aktivitetsvækst (når der ses bort fra forårets konfliktperiode), dels de gennemførte besparelser i 2008. Mindreforbruget skyldes bl.a., at der overførtes et betydeligt mindreforbrug fra 2007 til 2008.

Apoteket har i 2008 haft en bruttoomsætning på 901 mio. kr. svarende til en stigning i forhold til 2007 på 13 %. Der er stort set balance mellem budget og regnskab.

Vaskeriet har i 2008 haft et mindreforbrug i forhold til budgettet på ca. 8,9 mio. kr. Heraf er 7,5 mio. kr. et opsøret akkumuleret overskud reserveret til kommende nybyggeri, medens 1,4 mio. kr. skyldes en betalingsforskydning vedrørende en indkøbt vognvasker.

For Århus Sygehus i øvrigt andrager mindreforbruget 14,5 mio. kr. Hertil kommer, at slutopgørelsen af produktionen har vist et niveau, der betyder, at der er tilført 11 mio. kr. fra takststyringspuljen.

Centre/afdelinger har under et været i balance, om end der er betydelige udsving centrene imellem. Administrationen har haft et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. Det resterende mindreforbrug fordeler sig på en række centrale konti og puljer (fondsindtægter, patienttransport, disponerede men ikke forbrugte uddannelsespuljer mv.).

Friklinikken i Brædstrup

For Friklinikken i Brædstrup udviser regnskabsresultatet et nettoforbrug på 41,1 mio. kr. og dermed et mindreforbrug på 1 mio. kr.

Friklinikken i Brædstrup er et selvstændigt hospital, hvis formål er at fungere som garantihospital inden for dagkirurgi i specialerne organkirurgi og ortopædkirurgi, samt på operationerne af grå stær og øjenlåg.

Det er lykkedes at opnå balance mellem nettoforbrug og det korrigerede budget.

Aktiviteten på Friklinikken har i 2008 været påvirket af flere forhold. Forårets strejke på sundhedsområdet ramte aktiviteten. Ligeledes betød suspenderingen af takststyringsmodellen, at Friklinikken i sidste halvdel af 2008 blev drevet efter et rammebudget, hvilket også gav mindre aktivitet.

Det har været en væsentlig omvæltning, at driften fra sommerferien skulle tilpasses et rammebudget. Friklinikken har tidligere haft til formål at producere så længe det var "god forretning" i forhold til DRG-afregningsprocenten, og omlægningen har sandsynligvis kostet lidt i forhold til "den gode forretning".

1.1.6.2 Behandling over regionsgrænser ekskl. privathospitaler

Behandling over regionsgrænser ekskl. privathospitaler omfatter både udgifter og indtægter. Regnskabsresultatet udviser en netto-indtægt på 177,1 mio. kr., svarende til en netto-merindtægt på 33,7 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget 2008.

Det bemærkes, at pr. 30. september 2008 blev budgettet korrigeret men ikke udmøntet, til en indtægt på 143,4 mio. kr.,

Samtlige udgifter og indtægter er samlet i sundhedsstaben. Hospitalerne er blevet kompenseret i budget 2008 og via takstupljen.

Nedenfor er vist fordelingen af udgifter og indtægter på specialistniveau (lands- og landsdelsniveau) og hovedfunktionsniveau (basisniveau). Herudover er opgjort udgifterne til selvejende hospitaler.

Tabel 1.9 Opgørelse af udgifter og indtægter for behandling over regionsgrænser ekskl. privathospitaler

1.000 kr.		Regnskab 2007 (2008 prisniveau)	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Diff. til korr. budget
Udgifter	Specialistbehandling	376.475	332.447	281.643	50.804
	Hovedfunktionsbehandling	574.893	482.243	484.531	-2.289
	Intern afr. lab. m.v.		17.000	26.105	-9.105
	I alt	951.368	831.690	792.280	39.410
	Selvejende hospitaler	86.909	86.860	77.950	8.910
I alt	1.038.277	918.550	870.230	48.320	
Indtægter	Specialistbehandling	-731.517	-694.000	-698.645	4.645
	Hovedfunktionsbehandling	-377.378	-367.957	-348.712	-19.245
	I alt	-1.108.895	-1.061.957	-1.047.357	-14.600
Netto	-70.617	-143.407	-177.128	33.721	

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

I forhold til såvel regnskab 2007 som det korrigerede budget er der tale om en meget stor mindreudgift på ca. 168 mio. kr. i forhold til regnskab 2007 og ca. 48,3 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget 2008.

Der er ligeledes tale om store mindreindtægter i forhold til regnskab 2007 på ca. 61,2 mio. kr. og en mindreindtægt på ca. 14,6 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget 2008.

Specialist behandling

I forhold til regnskab 2007 er der på udgiftssiden tale om en væsentlig mindreudgift, ligesom der er tale om et væsentligt fald i indtægterne. Udsvingene er mindre i forhold til det korrigerede budget 2008. Sygeplejekonflikten må formodes at være årsagen til de store udsving.

Der har været indgået benyttelsesaftaler med Region Nordjylland og Region Syddanmark vedrørende specialist behandling. Aftalerne vedrører såvel indtægter som udgifter. De respektive regioner har opkrævet a'conto beløb igennem 2008 med endelig afregning i forbindelse med regnskabsafslutningen.

På indtægtssiden har der været merindtægter på Århus Universitetshospital, Skejby og mindreindtægter på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

På udgiftssiden er der tale om udsving på flere områder, men et markant mindreforbrug på Aalborg Sygehus på ca. 42 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der er også en mindreudgift til Odense Universitetshospital på ca. 6,3 mio. kr. Udgiften til Rigshospitalet er ca. 11 mio. kr. højere i forhold til det korrigerede budget, men dog på niveau med regnskab 2007.

Hovedfunktionsbehandling

I forhold til regnskab 2007 er der også på dette område tale om en væsentlig mindreudgift, ligesom der er tale om et væsentligt fald i indtægterne. Udsvingene er mindre i forhold til det korrigerede budget 2008. Sygeplejekonflikten må formodes at være årsagen til de store udsving.

De indgåede benyttelsesaftaler med Region Nordjylland og Region Syddanmark har også omfattet hovedfunktionsbehandling. Aftalerne vedrører såvel indtægter som udgifter. De respektive regioner har opkrævet a'conto beløb igennem 2008 med endelig afregning i forbindelse med regnskabsafslutningen. Dette område er fortsat ramt af store it-problemer, hvilket har gjort at regnskabet er udarbejdet på baggrund af prognosticerede tal – dette er fælles for hele landet. Der vil ske endelig afregning i 2009.

Selvejende hospitaler

Der har været en mindreudgift på ca. 8,9 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der er hovedsageligt tale om en mindreudgift på Vejlefjord, sclerosehospitaler og gigthospitaler.

1.1.6.3 Privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg og aftaler efter udbud)

Kontoen omfatter udgifter til patienter henvist efter reglerne om det udvidede frie sygehusvalg, samt patienter henvist efter særftaler med private hospitaler/klinikker (fx efter udbud).

I det oprindelige budget for 2008 var der afsat 157,3 mio. kr. til området. I økonomirapporten pr. 30. juni 2008 er der givet en tillægsbevilling på 0,4 mio. kr., således det korrigerede budget er 157,7 mio. kr. I økonomirapporten pr. 30. september 2008 er der givet en tillægsbevilling for at imødegå det forventede forbrug i 2008, på 67,3 mio. kr., der endnu ikke er udmøntet på de enkelte områder. Det korrigerede budget (inkl. ikke-udmøntet bevilling) er herefter på 225,0 mio. kr.

Regnskabet viser en udgift på 255,8 mio. kr., svarende til en merudgift på 98,2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget pr. 30. juni 2008. I forhold til det korrigerede budget pr. 30. september 2008 (inkl. ikke-udmøntet bevilling) er merudgiften på 30,8 mio. kr.

Stigningen i udgifter i forhold til det oprindeligt budgetterede skyldes flere forhold:

- Behandlingsfrist på én måned (nedsat fra to til én måned pr. 1. oktober 2007).
- Vækst i antallet af dyre operationer, særligt fedmeoperationer.
- Stigning i antallet af MR-scanninger i privat regi som følge af udbud.
- Ophobning af ventelister under og efter forårets konflikt på sundhedsområdet har betydet, at flere har været berettiget til udvidet frit sygehusvalg.
- Under konflikten kunne patienter med en henvisning fra en sygehusafdeling henvende sig til privathospitaler uden om Patientkontoret, der normalvis varetager og registrerer omvisitering. Det anslås, at udgifterne til "selv-henvendelser" beløber sig til ca. 40 mio. kr.
- Loftet over takststyringspuljen på 0 (takstmodel 2009) har begrænset garantiklinikaktivitet og andre meraktivitetsaftaler.

Som en del af aftalen vedrørende suspensionen af det udvidede frie sygehusvalg, er regionen forpligtet til at købe ledig behandlingskapacitet svarende til et månedligt gennemsnit af omsætningen på alle de private sygehuse og klinikker i perioden 1. oktober 2007 – 31. marts 2008. For Region Midtjyllands vedkommende var omsætningen i perioden 93 mio. kr., svarende til 15,5 mio. kr./måneden. Forpligtelsen gælder i perioden 26. juni 2008 – 30. juni 2009.

I perioden 26. juni 2008 – 31. januar 2009 er forbruget foreløbigt opgjort til 22,5 mio. kr./måned, dvs. væsentligt over forpligtelsen.

Der arbejdes på flere felter for at imødekomme de stigende udgifter til behandling i privat regi, såsom udbud af behandlinger (skal sikre bedre afregningspriser) og planlægning af aktivitet efter friklinikkprincipperne i Ringkøbing og Grenaa (kan nedbringe ventetider for patienter, der alternativt ville gå til privathospitalerne).

1.1.6.4 Hospice

Der var i budget 2008 afsat 48,7 mio. kr. til hospiceområdet. I løbet af året blev budgettet reduceret med 7,1 mio. kr. til 41,6 mio. kr..

Reduktionen skyldes en permanent overflytning af 1,6 mio. kr. fordelt med 0,8 mio. kr. til henholdsvis Regionshospitalet Randers og Hospitalsenheden Vest til dækning af udgift til den lægelige betjening af henholdsvis Hospice Djursland og Anker Fjord Hospice.

Derudover blev budgettet reduceret med 5,5 mio. kr. i forbindelse med sparerunde på sundhedsområdet i 2008.

Det endelige forbrug på hospiceområdet blev på 40,8 mio. kr.. Der er således tale om en mindredgift på 0,8 mio. kr. Hospicerne har søgt om overførsel af ikke forbrugte midler til budget 2009.

Budgettet på 41,6 mio. kr. er et nettotal bestående af

- budgetterede udgifter til drift af hospice og
- til betaling til andre regioner, når borgere fra Region Midtjylland tager ophold på hospicer i andre regioner,

fratrasket

- den kommunale medfinansiering af hospice,
- driftstilskud fra staten til hospicedrift i hospicernes to første driftsår, samt
- indtægter fra andre regioner i forbindelse med, at borgere fra andre regioner tager ophold på hospicer i Region Midtjylland.

1.1.6.5 Fælles puljer

På fælleskontiene budgetteres udgifter og indtægter, som ikke objektivt kan fordeles på de enkelte hospitaler. En række af udgifterne – som f.eks. udgifter til praksisreservelæger – regnskabsføres tillige på kontoen, mens det i andre tilfælde – f.eks. udgifter til takststyringspulje – alene er i budgetsituationen, at man ikke ved, hvilke hospitaler udgiften vil optræde på, således at budgettet i løbet af budgetåret bliver fordelt på hospitalerne.

Dette indebærer betydelige forskelle mellem det oprindelige budget og budgettet inkl. tillægsbevillinger og budgetomflytninger. I 2008 var det oprindelige nettobudget på kontoen 1.523,1 mio. kr., mens budgettet incl. tillægsbevillinger og budgetomflytninger endte på 960,5 mio. kr. Heri indgik ydermere rent teknisk i Økonomisystemet en tillægsbevilling fra Regionsrådets decembermøde i 2008 på 289,7 mio. kr., hvoraf alene en andel rettelig vedrørte Fælles puljer, så efter hensyntagen til dette kommer det reelle nettobudget ned på 798,2 mio. kr. Nettoforbruget blev i alt på 661,6 mio. kr., således at der herefter er tale om et mindreforbrug på 136,6 mio. kr., hvoraf en del dog vedrører betalingsforskydninger, jf. nedenfor.

På takststyringspuljen skulle der dog rettelig have været tilbageført 3,8 mio. kr. fra hospitalerne ved slutopgørelsen, hvorefter man ender med et reelt mindreforbrug på 140,4 mio. kr. Korrektionen har sammenhæng med aktivitetsudviklingen sammenholdt med de gennem året anvendte styringsmodeller, og der henvises derfor til den nærmere beskrivelse i aktivitetsafsnittet. Den endelige aktivitet i 2008 kunne først fastlægges i begyndelsen af marts 2009, hvor det ikke længere var muligt at foretage hverken budgetomflytninger eller efterkonteringer på 2008. Der bliver så i stedet tale om en regnskabsforklaring på såvel de enkelte hospitaler som på takststyringspuljen.

En del af mindreudgiften på tilsammen 140,4 mio. kr. består som nævnt alene af betalingsforskydninger, og vil derfor blive overflyttet til 2009-budgettet. De væsentlige poster udgøres her af:

- Udmøntning af statslige midler til afvikling af ventelister på hjerteområdet. Her besluttede Regionsrådet på mødet den 25. februar 2009, punkt 11, at det uforbrugte beløb på 18,9 mio. kr. (svarende til hele det modtagne tilskud i 2008) skulle overføres fra budget 2008 til budget 2009.
- Pulje til kvalitetsreform og trepartsinitiativer. Af den i 2008 modtagne pulje på 29,8 mio. kr. er alene blevet anvendt 5,4 mio. kr. til voksnelevløn til sosu-assistenteleverne. De øvrige initiativer nåede ikke at blive igangsat, og hele det resterende beløb på 24,4 mio. kr. indstilles i overensstemmelse med intentionerne bag puljen overflyttet til 2009.

Den egentlige mindreudgift på Fælles Puljer i 2008 er herefter reduceret til 97,1 mio. kr., som fuldt ud kan forklares med følgende 3 betydelige mindreudgifter:

- Ny dyr medicin og nye behandlinger. Der var i budget 2008 afsat 250 mio. kr. til ny dyr medicin og 135 mio. kr. til nye behandlinger. Løbende opfølgninger på de faktiske udgifter i løbet af året og en opfølgning af det endelige forbrug inden for regnskabsåret 2008 viste et mindreforbrug på henholdsvis 39,9 mio. kr. til ny dyr medicin og 32,7 mio. kr. til nye behandlinger. Det skal bemærkes, at Regionsrådet i december 2008 tilførte området for ny dyr medicin og nye behandlinger en tillægsbevilling på 105 mio. kr., som ikke blev udkonteret på området. Tillægsbevillingen blev i stedet placeret på en central konto.

Mindreforbrugene skyldes hovedsageligt, at nye behandlinger blev igangsat senere end oprindeligt planlagt som en konsekvens af konflikten i 2008. Under konflikten har det herudover ikke været muligt at gennemføre alle planlagte aktiviteter i forbindelse med nye behandlingstiltag, som blev opstartet inden konflikten trådte i kraft. Endeligt skal bemærkes, at det faktiske antal patienter i 2008 i nogle tilfælde har været mindre end oprindelig skønnet. Begge dele havde ligeledes effekt på forbruget af ny dyr medicin. Det endelige forbrug på hospitalerne i 2008 var først kendt i begyndelsen af 2009, hvor det ikke længere var muligt at foretage budgetomflytninger i 2008-budgettet. Der måtte i stedet vælges den næstbedste løsning, hvor slutafregningerne typisk optræder som udgifter på hospitalerne og som indtægter på de 2 puljer for henholdsvis ny dyr medicin og nye behandlinger.

- Til drift af patientforsikringen og udgifter til patienterstatninger optræder der en mindreudgift på 25,9 mio. kr. Udviklingen i udgifterne er fortsat meget usikker, og påvirkes af forekomsten af få, store erstatninger. Den samlede udgift var i 2008 128,9 mio. kr. mod 115,4 mio. kr. i 2007, så der er tale om en fortsat stigning, selv om udgifterne endnu ikke har nået det niveau, som blev skønnet ved samlingen af budgetterne fra de tidligere amter.

Herudover kan nævnes følgende eksempler på mindreudgifter/merindtægter: Centrale leasingudgifter, sundhedsvæsenets reservede midler, betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter, fællesprojekter under Danske Regioner og lægernes kliniske videreuddannelse, mens der af merudgifter/mindreindtægter kan nævnes: Takststyringspulje, praksisreservelæger, medicin til særlige patientgrupper, bløderpatienter samt lov- og cirkulæreprogrammet til fordeling. Disse merudgifter/mindreindtægter og mindreudgifter/merindtægter kan stort set udligne hinanden.

HR-puljer

Budgettet incl. tillægsbevillinger udgjorde 26,8 mio. kr., mens den samlede udgift i 2008 udgjorde 26,9 mio. kr., svarende til en merudgift på 0,1 mio. kr.

Arbejdsskedeforsikringer og AES

Der er i 2008 stort set alene tale om udgifterne til arbejdsskedeforsikring, da udgifterne til AES (Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring) i løbet af 2008 blev samlet på hospitalerne. Det korrigerede budget udgjorde herefter 28,9 mio. kr., som med et forbrug på 23,0 mio. kr. indebærer en mindreudgift på 5,9 mio. kr.

1.1.6.6 Patienttransport og præhospitale tiltag

Det korrigerede budget 2008 for konti under patienttransport og præhospitale tiltag er 499,9 mio. kr. Forbruget i 2008 har været på 501,9 mio. kr. Der har således været et merforbrug på 2,0 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget for området.

Udgifterne inden for området præges især af udgifterne til ambulancetjenesten. Det oprindeligt relativt høje niveau inden for området blev i starten af året tilpasset, så det afspejler den reelle pris for området efter momsaflyftning.

Budgettet har herefter været uforandret gennem året og er overholdt på nær en procentuel relativt begrænset overskridelse. Dette er - isoleret betragtet for 2008 - et tilfredsstillende resultat.

Selv om der procentuelt ikke er den store forskel mellem det korrigerede budget og regnskabet for 2008, præges området dog af en betydelig udgiftsvækst. Opgjort i løbende priser ligger udgiftsstigningen inden for området fra 2007 til 2008 på mere end 10 pct.

Denne betydelige udgiftsstigning har sin baggrund i den hidtidige betalingsaftale mellem regionen og ambulanceentreprenørerne, hvor betalingen varierer afhængigt af nogle prisindeks. Det har været den oprindelige intention, at disse prisindeks skulle afspejle regionens (oprindeligt amternes) forbrug af ambulancetjeneste. Det er dog usikkert, om indeksene i realiteten udgør en god beskrivelse heraf.

Der er i 2008 afholdt udbud af regionens ambulancetjeneste. Når de nye ambulancekontrakter træder i kraft i slutningen af 2009, vil der være en fast pris pr. aftale, der dækker samtlige de 4 år, kontrakten er indgået for. Det er kun i det øjeblik, regionen vælger at til- eller frakøbe beredskaber, at regionen skal betale et andet beløb til entreprenøren.

Ved etableringen af regionens egen vagtcentral for ambulancetjenesten vil regionen ydermere få et langt større indblik i faktorer, der påvirker forbrug og udgifter inden for ambulancetjenesten.

1.1.6.7 Servicefunktioner

Medicoteknisk Afdeling

Regnskabet viser et mindreforbrug på 2,0 mio. kr. hvoraf hovedparten skyldes flere ubesatte stillinger i kortere og længere perioder i løbet af året.

Indkøb og Logistik

Regnskabet viser et mindreforbrug på 0,2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Mindreforbruget skyldes en kombination af merudgifter til it-ydelser og et mindre personaleforbrug som følge af ubesatte stillinger. I forhold til det oprindelige budget skal det bemærkes, at driften af depoterne på Århus Universitetshospital, Skejby, og Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, er overgået til de respektive hospitaler i 2008.

Center for Folkesundhed

Center for Folkesundhed har haft et mindreforbrug på 9,0 mio. kr. i 2008 på en række eksternt finansierede projekter, hvor projektbevillingerne blev modtaget i 2008. Derudover har der været et driftsoverskud i Marselisborgcentrets Ejerforening, som drives som indtægtsdækket virksomhed i samarbejde mellem Region Midtjylland og Århus Kommune. Desuden har der været et mindreforbrug på Centrets øvrige driftsbudget (bevillingsfinansierede og indtægtsdækkede virksomhed). Forannævnte mindreforbrug indstilles overført til 2009.

Center for Kvalitetsudvikling og Arbejdsgange og Logistik

Center for Kvalitetsudvikling har haft et overskud på 4,8 mio. kr., hvilket hovedsageligt skyldes en tidsmæssig forskydning af aktiviteter og udbetaling af tilskud vedrørende flerårige projekter. De pågældende projekter fortsætter enten ind i næste regnskabsår, eller der skal ske en tilbagebetaling af eventuelle ikke-forbrugte midler til pågældende tilskudsgiver. Det forannævnte mindreforbrug indstilles overført til 2009.

1.1.6.8 Kommunal indtægt for ambulante genoptræning

Der er i 2008 opnået en indtægt på 42,2 mio. kr. mod oprindeligt budgetteret 97,8 mio. kr.

Problematikken var kendt regnskabsåret igennem, og blev i øvrigt forstærket af produktionsnedgang under konflikten i foråret. Der blev derfor i økonomirapporten pr. 30. september 2008 indstillet en tillægsbevilling på 55,8 mio. kr.

Denne tillægsbevilling blev ikke rent teknisk placeret ud på de respektive kontoområder, men som et samlet beløb. Tages der midlertidigt hensyn for denne har der været tale om en merindtægt på 0,2 mio. kr.

Som følge af budgetproblemet for 2007 og 2008 budgetteres der i 2009 med indtægt på 47,2 mio. kr. I forbindelse med økonomiaftalen mellem stat, regioner og kommuner blev der ikke justeret i beløbet for den ambulante genoptræning. Reduktionen af det budgetterede beløb er en del af det samlede budgetforlig for Region Midtjylland.

1.1.6.9 Primær Sundhed

På Primær Sundhed ses umiddelbart et samlet merforbrug på 80 mio. kr., fordelt med et mindreforbrug på medicinkontoen på 23 mio. kr. og et merforbrug på 103 mio. kr. på øvrig sygesikring, når der afstemmes til det korrigerede budget i økonomisystemet

Det skal dog bemærkes, at Regionsrådet i december 2008 tilførte området for Primær Sundhed en tillægsbevilling på 105 mio. kr., som ikke blev udkonteret på området. Tillægsbevillingen blev i stedet placeret på en central konto.

I nedenstående tabel 1.11 og 1.12 vises regnskabsresultatet på området ekskl. og inkl. den tildelte tillægsbevilling på 105 mio. kr.

Afvigelserne på de enkelte konti kommenteres særskilt nedenfor. Det bemærkes, at der har været gennemført DUT-reguleringer på mange af Primær Sundheds konti, heraf betydelige budgetreduktioner inden for fysioterapi, rejsesygesikring og medicin. Flere af reguleringerne er ikke blevet modsvaret af tilsvarende ændringer i udgifterne.

Tabel 1.11 "Teknisk" regnskab fra ØS2000 – før tildelte tillægsbevillinger

<i>1.000 kr.</i>	Oprindeligt budget 2008	Korrigeret budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (=KB2008-R2008)
Driftsudgifter:				
Almen lægehjælp	1.539.080	1.541.559	1.642.969	-101.410
Speciallægehjælp	500.194	500.194	495.326	4.868
Tandlægehjælp	308.420	307.784	317.264	-9.480
Fysioterapeutisk behandling	242.025	184.837	183.932	905
Øvrige områder	252.292	261.063	259.417	1.646
Øvrig sygesikring i alt	2.842.011	2.795.437	2.898.908	-103.471
Medicin	1.657.000	1.637.135	1.613.932	23.203
Primær Sundhed i alt	4.499.011	4.432.572	4.512.840	-80.268

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Bemærkningerne i første del af regnskabsbemærkningerne retter sig mod det tekniske regnskab, inden udkontering af tillægsbevillinger.

Tabel 1.12 Regnskab hvis tillægsbevilling jf. økonomirapport pr. 30. september 2008 var blevet udkonteret

<i>1.000 kr.</i>	Oprindeligt budget 2008	Korrigeret budget 2008 incl. tillægsbevillinger	Regnskab 2008 pr. 19. febr. 2009	Afvigelse (=KB2008-R2008)
Driftsudgifter:				
Øvrig sygesikring i alt	2.842.011	2.869.837	2.898.907	-29.070
Medicin	1.657.000	1.667.735	1.613.932	53.803
Primær Sundhed i alt	4.499.011	4.537.572	4.512.839	24.733

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

For kommentarer hertil, se afsluttende afsnit i regnskabsbemærkningerne.

Almen lægehjælp

På kontoen for almen lægehjælp ses et merforbrug på 101 mio. kr. Merforbruget er ikke udtryk for en uventet høj udgiftsstigning, men skal primært ses i lyset af, at den overordnede budgetramme er fastlagt aftalenært. Således var der ikke ved fastlæggelsen af det oprindelige budget mulighed for at indarbejde budgetmidler svarende til det forventede faktiske udgiftsniveau. Forskellen mellem budgetrammen og det forventede faktiske udgiftsniveau blev på daværende tidspunkt placeret på kontoen for almen lægehjælp.

Desuden har der været et ekstraordinært udgiftspres, blandt andet som følge af generelt stigende aktivitet på området.

Der forventes, i henhold til overenskomstens bestemmelser, overført 6,286 mio. kr. fra 2008 til 2009 vedrørende kvalitetsudviklingspuljen, og 0,168 mio. kr. vedrørende den regionale efteruddannelsespulje. Sidstnævnte er en ny pulje, der er oprettet pr. 1. oktober 2008.

Speciallægehjælp

På kontoen speciallægehjælp ses et mindreforbrug på 4,9 mio. kr. Årsagen er primært uforbrugte midler på 14 mio. kr. i puljen til opgaveomlægning. Ses der bort fra denne pulje ses således et voksende udgiftsniveau, som stammer fra øget aktivitet blandt andet som følge af ny overenskomst på området.

Tandlægehjælp

På kontoen tandlægehjælp ses et merforbrug på 9 mio. kr., hvilket især skyldes stigende udgifter til paradontalbehandling, men også en mindre stigning i tandplejeudgifterne.

Fysioterapi

På kontoen fysioterapi ses omtrent balance. En vigtig årsag hertil er, at kommunerne pr. 1. august 2008 overtog den vederlagsfri fysioterapi, og regionens hidtidige udgiftsniveau har været højere end den udmeldte budgetreduktion. Udgifterne til fysioterapi viser i øvrigt stigende tendens.

Øvrige områder

På de resterende mindre områder ses samlet omtrent balance, hvilke dog dækker over både mer- og mindreforbrug på de forskellige konti herunder. Samtidig er der uforbrugte midler i pulje til særlig initiativer på sygesikringsområdet (sygesikringspuljen).

Der har været et merforbrug på især psykologområdet, men også på rejsesygeforsikring og øvrige sygesikringsudgifter. Merforbruget på psykologområdet skyldes en kraftig stigning i udgifterne til konsultationer som følge af ændrede regler på området. De ekstra midler, der er blevet tilført området, har ikke kunnet opveje de stigende udgifter. For rejsesygeforsikring er reglerne ligeledes ændret. Budgetreduktionen på området har været større end det faktiske fald i udgifter. For øvrige sygesikringsudgifter gælder, at der har været udgiftsstigninger til blandt andet tolkebistand, praksisudviklingskonsulenter og administration af vagtordningen.

I sygesikringspuljen er der uforbrugte midler på knap 7 mio. kr., idet der har været tilbageholdenhed med anvendelse af puljen som følge af sparebestræbelserne. Puljens midler er især anvendt til at sikre lægedækning i regionen.

Medicin

På medicinkontoen ses et mindreforbrug på 23 mio. kr. Forklaringen på mindreforbruget vurderes først og fremmest at være ændrede beløbsgrænser for medicintilskud, der trådte i kraft 1. maj 2008. Primær Sundheds udgifter er faldet mere end den tilsvarende budgetreduktion. Der har tidligere været tendens til stigende udgifter på området.

Som følge af efterregulering af medicingarantien for 2007 og midtvejsregulering for 2008 er medicinkontoen blevet reguleret med ca. 29 mio. kr. En eventuel efterregulering vedrørende 2008 kendes endnu ikke, men med den aftagende udgiftsudvikling er der nu mulighed for at efterreguleringen bliver negativ.

Bemærkninger til ikke-udkonterede tillægsbevillinger

Som følge af Primær Sundheds økonomirapport pr. 30. september 2008 er der givet tillægsbevillinger på 30,6 mio. kr. til medicinområdet, og 74,4 mio. kr. til Øvrig sygesikring (inkl. puljer). Disse tillægsbevillinger er ikke blevet udkonteret. Var dette tilfældet, ville der være et mindreforbrug på medicinkontoen på ca. 54 mio. kr., og et merforbrug på Øvrig sygesikring på ca. 29 mio. kr., svarende til et samlet mindreforbrug på ca. 25 mio. kr. Årsagen til afvigelsen på medicinkontoen skyldes især den ovenfor nævnte ændring af beløbsgrænser for medicintilskud. Udgifterne er faldet væsentligt mere end den tilsvarende budgetreduktion.

Usikkerheden omkring udviklingen i medicinudgifterne blev påpeget i økonomirapporten.

For Øvrig sygesikring skyldes afvigelsen, at udgifterne til især almen lægehjælp og speciallægehjælp har været højere de fire sidste afregningsmåneder end forventet i økonomirapporten. Desuden blev de mange DUT-reguleringer i økonomirapporten sat lig tilsvarende udgiftsændringer. Som nævnt har der vist sig flere uoverensstemmelser mellem disse budgetændringer og udgiftsændringerne.

1.1.6.10 Sundhedsstabens administrationsområde

Sundhedsstabens administrationsområde viser et mindreforbrug på 3,7 mio. kr.

Der indgår heri, at budgettet på 2,0 mio. kr. til udvikling af sygesikringens afregningssystem ikke er brugt i 2008 og ønskes overført til 2009.

I 2007 betalte Sundhedsstabens afdelinger ca. 1,1 mio. kr. for it-arbejdspladser, baseret på en 3-årig afskrivningsmodel. Tilsvarende opkrævning er ikke modtaget for 2008, men der er i stedet for betalt for konkrete it-indkøb, hvilket udgør langt mindre beløb.

Tages der hensyn til ovennævnte 2 forhold, har regnskabsresultatet praktisk taget svaret til det korrigerede budget.

1.2 Sundhed – behandlingspsykiatrien

Indledning

Behandlingspsykiatrien omfatter tilbud efter sundhedslovgivningen. Tilbuddene omfatter indlæggelse eller ambulante behandling på psykiatrisk sygehus/afdeling og ambulante behandling i lokalpsykiatrien, i distriktsteam, i klinikker eller døgnhuse.

For at fremme forebyggelse og sundhed medfinansierer kommunerne de regionale behandlingspsykiatriske tilbud i forbindelse med indlæggelse eller ambulante behandling.

Behandlingspsykiatrien var i 2008 organiseret i tre voksenpsykiatriske distrikter (Distrikt Øst, Distrikt Vest og Distrikt Syd) og et regionsdækkende Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter. Voksenpsykiatrien har endvidere været opdelt i 9 regionale psykiatriske hospitalsafdelinger, som hver har kunnet rumme flere behandlingssteder inden for bl.a. almenpsykiatri, gerontopsykiatri, retspsykiatri og spiseforstyrrede. Distrikterne har i 2008 haft ansvaret for den psykiatriske sygehusbehandling inden for deres geografiske område. Børn, Unge og Specialrådgivning for børne- og ungdomspsykiatriske tilbud inden for hele regionen.

Sundhedsdelen indenfor Børn, Unge og Specialrådgivning består af Børne- og ungdomspsykiatrien, Læbe-ganespalteafdelingen på Taleinstituttet og Logopæder indenfor kommunikationsområdet (patienter med erhvervet hjerneskade efter blodprop, hjerneblødning m.v.).

Driftsområderne har herudover drevet en række sociale tilbud og tilbud om specialundervisning, jfr. afsnit 2.

I 2008 har ca. 22.500 personer været i kontakt med behandlingspsykiatrien, hvilket er ca. 3% flere end forudsat i budgettet. Der har i gennemsnit været indlagt 478 personer, hvilket svarer til en belægning på 89,5 % (budgetteret med 90 %). Der er gennemført 140.827 ambulante besøg mod budgetteret 155.041. Der er således gennemført knap 9 % færre ambulante besøg end budgetteret.

Til trods for strejken i foråret 2008 er det således lykkedes at behandle flere patienter end forudsat i budgettet, ligesom det er lykkedes at fastholde en belægning på sengeafdelingerne svarende til måltallet selvom, det har været nødvendigt at holde sengeafdelinger lukket i længere perioder i både Risskov og Viborg. Strejken har dog medført, at antallet af ambulante ydelser har været lavere end forventet.

Der er i Voksenpsykiatrien en generel tendens til mindre ambulante aktiviteter end budgetteret, hvilket er en konsekvens af ubesatte stillinger. Herudover bemærkes, at for de ambulante behandlinger blev aktiviteten vurderet på baggrund af et skøn over aktiviteten i de gamle amter i 2006. Skønnet har vist sig overvurderet. Dette skyldes vanskeligheder med at opgøre aktiviteten fra 5 forskellige IT-systemer, som indeholdt forskellig registreringspraksis.

Herudover er der opgaver inden for forskning, udvikling og uddannelse.

På driftssiden er der et samlet merforbrug på 6,4 mio. kr..

Behandlingspsykiatrien har dog et mindreforbrug på 26,8 mio. kr. fraset decembertillægsbevillingen, idet der i december 2008 blev skønnet et mindreforbrug 33,2 mio. kr. på behandlingspsykiatrien.

I budgetforliget for 2009 er det forudsat, at der kan overføres 7+10 mio. kr. fra budget 2008 til budget 2009 til dækning af engangsudgifter i forbindelse med gennemførelse af forslagene og omlægning af døgnhusene i Skive og Viborg.

Det endelige regnskabsresultat for 2008 gør det kun i et meget begrænset omfang muligt at reservere midler til ovennævnte formål.

1.2.1 Drift

Tabel 1.11 nedenfor viser det oprindelige budget og det korrigerede budget efter omflytninger og tillægsbevillinger på samlet 13,7 mio. kr., hvoraf 5,2 mio. kr. er overført fra 2007 til 2008.

Tabel 1.11 Driftsudgifter

Udgifter, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Behandlingspsykiatri				
Børn, Unge og Specialrådgivningen	240,5	251,4	247,0	4,4
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	496,5	499,3	520,2	-20,9
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	330,7	329,6	306,5	23,1
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	153,6	155,7	151,3	4,4
Fælles udgifter / indtægter	7,9	6,5	-9,2	15,7
Afrunding	0,0	0,0	-0,1	0,1
Behandlingspsykiatri i alt	1.229,2	1.242,5	1.215,7	26,8
Tillægsbevilling til forventet balance på behandlingspsykiatriens område i økonomirapporten pr. 31. oktober 2008				
			-33,2	-33,2
Total	1.229,2	1.209,3	1.215,7	-6,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Det korrigerede budget udgør netto 1.209,3 mio. kr. Regnskabsresultatet er samlet på netto 1215,7 mio. kr. Der er således et merforbrug på 6,4 mio. kr.

I forbindelse med økonomirapporten pr. 31. oktober 2008 vurderedes, at der ville blive mindreudgifter på 33,2 mio. kr. Efterfølgende blev budgettet reduceret med 3,0 mio. kr. som følge af forventede mindreudgifter til AES-udgifter og arbejdsskader. Den resterende afvigelse skyldes betaling til ekstraordinære IT-udgifter på ca. 3,4 mio. kr.

Regnskabsresultatet på 26,8 mio. kr. - fraset tillægsbevillingen fra december 2008 - fremkommer på baggrund af store variationer mellem de enkelte distrikter.

De største afvigelser i forhold til det korrigerede budget har Distrikt Vest med et overskud på 23,1 mio. kr., mens Distrikt Øst har et underskud på 20,9 mio. kr. De øvrige afvigelser for distrikterne og Børn, Unge og Specialrådgivning fremgår af tabel 1.11.

I alt 11,7 mio. kr. skyldes uforbrugte statslige projektmidler, som skal overføres til 2009.

Hertil kommer, at der er modtaget regninger vedrørende 2008 efter regnskabsafslutningen fra 2 regioner for patienter fra Region Midtjylland på tilsammen 4,5 mio. kr. Der er endvidere et mindreforbrug vedr. de mellem staten og de faglige organisationer aftalte trepartsinitiativer og mindreforbrug på forskningsmidler finansieret af staten på i alt ca. 3 mio. kr., hvor midlerne er bundet til de konkrete projekter.

Det resterende mindreforbrug vedrører primært igangsatte projekter i 2008, hvor der ligger indgåede aftaler om betaling i 2009. Endelig er der enkelte afdelinger hvor der på grund af meget behandlingskrævende patienter har været store merforbrug i 2008, hvor det er nødvendigt delvist at foretage en udligning af merforbruget.

Børn, Unge og Specialrådgivning

Hovedparten af udgifterne vedrører børne- og ungdomspsykiatrien, mens en relativt set mindre del på ca. 26 mio. kr. af nettodriftbudgettet vedrører læbe-/ganespaltepatienter og tilbud til senhjerne-

skadede på Tale- og høreinstituttet, som også hører under sundhedslovgivningen. Vedrørende disse øvrige sundhedsudgifter er der et mindreforbrug på 2,1 mio. kr. der primært stammer fra merindtægter fra øvrige regioner.

Mindreforbruget indenfor børne- og ungdomspsykiatrien udgør 2,3 mio. kr. Der er et mindreforbrug på 3,3 mio. kr. vedrørende statslige tilskud til satspuljeprojekter. Disse midler skal anvendes til satspuljeprojekter og skal således overføres til 2009. Der er således et merforbrug indenfor børne- og ungdomspsykiatrien på 1 mio. kr. på den ordinære drift.

Distrikt Øst

Regnskabsresultatet for Distrikt Øst er et merforbrug på netto 20,9 mio. kr. Overskridelsen skyldes primært et ekstraordinært stort forbrug i sengeafdelingerne Nord og Randers. På baggrund af en lukning af 16 senge i afdeling Syd i et halvt år er det her nogenlunde lykkedes at overholde budgettet. Til gengæld har lukningen medført et stort pres på de øvrige afsnit.

Årsagen til overskridelsen skyldes primært overbelægning, højt sygefravær og ressourcekrævende patienter.

Der er endvidere uforbrugte statslige forskningsmidler på 1,6 mio. kr., der skal overføres til forskningsformål i 2009.

Alt i alt har merudgifterne beløbet sig til ca. 35 mio. kr., mens behandling af patienter fra andre regioner og Grønland samt mentalerklæringer har givet merindtægter på ca. 14. mio. kr.

Distrikt Vest

Regnskabet for Distrikt Vest viser et mindreforbrug på netto 23,1 mio. kr. En del af mindreforbruget fremkommer som følge af, at tiltag, der var planlagt i 2008, af tidsmæssige årsager er blevet udskudt til 2009. Endvidere har indtægterne fra behandlinger af patienter fra Region Nordjylland været højere end forudsat.

Distrikt Syd

Mindreforbruget i forhold til budgettet på 4,4 mio.kr. skyldes dels mindre udgifter på de tværgående centrale poster hos Distrikt Syd i Horsens. Specielt det centrale personaleforbrug, kurser, anskaffelser og udenregionale udgifter. Hertil kommer strukturændringerne i psykiatriplanen, hvor døgnhuset og lokalpsykiatrien i Kjellerup er nedlagt, hvilket har betydet besparelser, da der ultimo 2008 er rejst personale i forbindelse med omplaceringer og opsigelser.

Modsat har der været et merforbrug på ca. 1,7 mio. kr. for Regionspsykiatrien i Horsens.

Fælles udgifter og indtægter

På fælleskontiene har der været nettomindreudgifter på 15,7 mio. kr.

Resultatet skyldes væsentlige merindtægter:

7,7 mio. kr. skyldes uforbrugte statslige satspuljeprojektmidler vedrørende projekterne OPUS, Angst og tvang samt Retspsykiatriske tiltag. Endvidere et statstilskud til specialuddannelsen for sygeplejersker, hvor 0,7 mio. kr. ikke er forbrugt i 2008. Disse uforbrugte projektmidler på i alt 8,4 mio. kr. skal overføres til 2009.

Den kommunale medfinansiering af færdigbehandlede patienter har givet merindtægter på 9,1 mio. kr. – heraf skyldes 4,9 mio. kr. dog efterreguleringer vedrørende 2007.

På udgiftssiden har der været ekstraordinære IT-merudgifter på 3,5 mio. kr. Modsat har der været mindreudgifter på 1,7 mio. kr. på øvrige konti. Heraf vedrører 1,2 mio. kr. uforbrugte bloktilskud fra de mellem staten og faglige organisationer aftalte trepartsinitiativer, der skal overføres til 2009.

1.2.2 Aktivitet

Tabel 1.12 Aktivitetstal

Aktivitetsmål	Sengedage		Belægning i procent		Ambulante besøg		Personer i kontakt	
	Korr. Budget	Regnskab	Korr. Budget	Regnskab	Korr. Budget	Regnskab	Korr. Budget	Regnskab
Behandlingspsykiatri								
Børn, Unge og Specialrådgivningen	18.000	15.293	90%	76%	22.741	23.621	4.000	4.173
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	75.200	79.282	90%	95%	68.300	60.679	10.000	10.009
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	56.800	56.316	90%	89%	35.300	31.888	5.000	5.249
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	27.600	25.634	90%	84%	28.700	24.639	3.200	3.395
Tilbud under behandlingspsykiatri i alt	177.600	176.525	90%	90%	155.041	140.827	22.200	22.826

Note: Den lave belægning indenfor Børne- og Ungepsykiatrien skyldes bl.a., at flere afsnit holder lukket i weekender og ferieperioder ligesom der er flere 5-døgnsafsnit.

Der er i budgetterede sengedage **ikke** reduceret for midlertidig lukning af senge i 2008 på bl.a. afdeling S i Risskov samt ungeafdelingen i Viborg.

Det samlede antal sengedage ifølge budgettet udgjorde 177.600 sengedage svarende til 485 pladser på psykiatriske hospitalsafdelinger m.v. Dette svarer til en belægning på gennemsnitlig 90 % af de normerede 536 pladser.

I 2008 har der samlet været en belægning på gennemsnitlig 89,5 % svarende til 176.525 sengedage eller et gennemsnitligt pladsforbrug på 482. Dette er en anelse højere end i 2007. Det betyder, at målet om 90 % belægning er opfyldt til trods for, at der i 2008 midlertidigt har været lukket bl.a. 16 senge i afdeling S i Risskov samt 8 senge i ungeafdelingen i Viborg. Det betyder, at den reelle belægning har ligget noget over de 90 %.

I 2008 har ca. 22.500 personer været i kontakt med behandlingspsykiatrien, hvilket er ca. 3 % flere end forudsat i budgettet. Dette er til trods for, at strejken i foråret 2008 betød et fald i aktiviteten.

Omfanget af ambulante ydelser (personligt fremmøde i ambulatoriet eller hjemmebesøg) har i 2008 været budgetteret med 155.041 besøg. Det faktiske antal ambulante besøg udgjorde 140.827, hvilket er godt 14.000 ambulante besøg færre end det budgetterede, svarende til knap 9 % færre. I forhold til 2007 er der tale om et fald på ca. 2.000 besøg.

Det skal bemærkes, at der er en vis usikkerhed om de fastsatte aktivitetsmål for ambulante ydelser. For de ambulante ydelser blev aktiviteten vurderet på baggrund af et skøn over aktiviteten i de gamle amter i 2006. Skønnet har vist sig overvurderet. Dette skyldes vanskeligheder med at opgøre aktiviteten fra 5 forskellige IT-systemer, som indeholdt forskellig registreringspraksis.

Den mindre ambulante aktivitet er blandt andet en konsekvens af strejken i foråret 2008 samt, at der har været en generel tendens til mindre ambulante aktiviteter inden for voksenpsykiatrien end budgetteret. I budgettet forudsættes alle stillinger besat. Specielt manglen på psykiatriske speciallæger har gjort det umuligt at nå det budgetterede mål. Jfr. i øvrigt indledningen om årsager til lavere aktivitetsniveau.

Det lavere belægningstal og færre ambulante besøg end forudsat ved budgetlægningen er en væsentlig årsag til, at regionen har fået mindre ind i indtægter fra kommunal medfinansiering end forudsat ved budgetlægningen. En anden medvirkende årsag er dog, at indtægtsskønnet i budgettet for kommunal medfinansiering har været optimistisk.

Børn, Unge og Specialrådgivning

Den lavere aktivitet vedrørende sengedagene og den deraf afledte belægningsprocent på 76 % skyldes primært, at en mangel på speciallæger gjorde det nødvendigt fra sommeren 2008 at lukke ungdomspsykiatrisk afsnit samt reducere kapaciteten på det børnepsykiatriske afsnit på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter Viborg.

Antal ambulante besøg har været 880 over det budgetterede. Dette skyldes bl.a. ekstra midler og udvidelse af den ambulante behandlingskapacitet som følge af indførelse af ret til hurtig psykiatrisk udredning pr. 1. august 2008, dvs. en ret til undersøgelse inden for 2 måneder efter at henvisningen er modtaget.

Distrikt Øst

Antallet af sengedage ligger 3.700 over det forudsatte i budgettet og belægningsprocenten har derfor været 95 % i stedet for det forudsatte niveau på 90 %. Den højere belægning er forårsaget af et meget højt pres på sengeafdelingerne - specielt i efteråret 2008.

Antallet af ambulante besøg ligger godt 7000 under det budgetterede, hvilket hovedsageligt er forårsaget af strejken i foråret 2008.

Det totale antal behandlede personer har været 10.047 personer, hvilket svarer til det forudsatte i budgettet. Der er behandlet knap 400 flere personer i 2008 end i 2007.

Distrikt Vest

Antallet af sengedage svarer til budgettet. Antal ambulante ydelser har været en anelse under omfanget i 2007 og godt 3000 lavere end det budgetterede. Der har til gengæld været behandlet ca. 250 flere personer end forudsat.

Distrikt Syd

Sengedagstallet har været ca. 2000 under det forudsatte svarende til en belægningsprocent på 84 %. Antal ambulante ydelser har været ca. 4000 ydelser lavere end det budgetterede. Omfanget svarer til 2007-niveauet. Strejken i foråret har dog været medvirkende til, at det ikke har været muligt at opnå det budgetterede omfang.

1.2.3 Servicemål

I tabel 1.13 ses opfyldelsen af servicemålene i 2007.

Tabel 1.13 Servicemål

Servicemål	Målsætning for målopfyldelse	Målopfyldelse					Region Midtjylland i alt
		Voksenpsykiatri en, Distrikt Øst	Voksenpsykiatri en, Distrikt Vest	Voksenpsykiatri en, Distrikt Syd	Børn, unge og specialrådgivn.		
Voksenpsykiatri							
1: Ventetid for undersøgelse / behandling af akutte patienter	Umiddelbart	100%	100%	100%	100,0%		100%
2: Ventetid for klar besked efter henvisning	8 hverdage	100%	85%	ca. 75%	83,0%		ca. 82 %
Børn- og ungdomspsykiatri							
4: Ventetid for undersøgelse / behandling af akutte patienter	Umiddelbart					100%	Målet opfyldt
5: Ventetid fra henvisning til iværksættelse af udredning	2 måneder 1)	100%				Se bem.	Se bem.
Børn- og ungdomspsykiatri (klar)							
6: Ventetid for klar besked efter henvisning om tidspunkt for undersøgelse eller behandling	8 hverdage					ca 65%	2)

1) Efter indførelse af udredningsret pr. 1. august 2008.

2) Graden af målopfyldelse er steget fra 50 % i august til 84 % i december 2008.

Servicemålet om ventetid for klar besked efter henvisning, som udtrykker at den henviste patient skal have klar besked om, hvornår et forløb kan starte inden for 8 dage, er gennemsnitlig set kun opfyldt ca. 82 %. Alle driftsenheder har iværksat et arbejde med henblik på målopfyldelse.

Som følge af indførelsen af den udvidede ret til psykiatrisk udredning for børn og unge i alderen 0 – 18 år pr. 1. august 2008 har der i 2008 været stor fokus på børne- og ungdomspsykiatrien. Ventelisten er i 2008 nedbragt fra 1.060 patienter i alderen 0 – 18 år ved årsskiftet 2007 til 735 ved udgangen af 2008. Af de 735 patienter havde 299 ved udgangen af 2008 stået på venteliste i mere end 2 måneder. Nedbringelsen af ventelisten skal ses i relationen til et markant større antal henvisninger i løbet af 2008 (i alt 3.511) - end forudsat ved årets begyndelse (2.861).

Med henblik på hurtig nedbringelse af ventelisten til psykiatrisk udredning, er der indgået aftaler om Frivilligt Ekstra Arbejde (FEA) med en del af personalet i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center. I alt 31 medarbejdere har valgt at tage imod tilbud om FEA.

1.2.4 Anlægsinvesteringer

Tabel 1.14 Anlægsoversigt

Udgifter, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Behandlingspsykiatri				
Børn, unge og specialrådgivningen	0,0	-2,5	-1,6	-0,9
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	0,0	6,1	3,7	2,3
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	0,0	1,0	0,4	0,7
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	0,0	1,7	1,2	0,6
Rammebevilling til bygningsvedligeholdelse	5,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	5,0	6,3	3,7	2,7

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Samlet set er der på anlægsprojekter i behandlingspsykiatrien et mindreforbrug af rådighedsbeløb på 2,7 mio. kr., hvilket både dækker over regnskabsmæssige overforbrug og underforbrug i de enkelte distrikter.

For Børn, Unge og specialrådgivning vedrører afvigelsen hovedsagelig projektet med en ny afdeling på Solbakken, som er et projekt, der udførelsesmæssigt er udført sammen med 2 andre projekter. I 2007

blev alle udgifter til de 3 projekter bogført på Solbakken, og omkonteringen er i 2008 endnu ikke endelig afsluttet.

I Distrikt Øst er bl.a. renovering af gavle endnu ikke afsluttet, hvorfor der her er et mindreforbrug. Tilsvarende er renovering af psykiatrisk afdeling i Horsens i Distrikt Syd heller ikke endeligt afsluttet.

I Distrikt Vest er projektet på psykiatrisk afdeling i Herning afsluttet, men her har været et mindreforbrug, hvilket forklarer afvigelsen på 0,7 mio. kr.

1.2.5 Personaleoversigt

Tabel 1.15 Personaleforbrug

Gennemsnitlige helårsstillinger	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Behandlingspsykiatri				
Børn, Unge og Specialrådgivningen	520,0	520,0	498,3	21,7
Voksenpsykiatri, Distrikt Øst	1.080,0	1.080,0	1.110,2	-30,2
Voksenpsykiatri, Distrikt Vest	653,0	653,0	593,2	59,8
Voksenpsykiatri, Distrikt Syd	268,0	268,0	244,5	23,5
Fælles, Psykiatrifaglig stab	0,0	0,0	11,8	-11,8
Behandlingspsykiatri i alt	2.521,0	2.521,0	2.458,0	63,0

- = merpersonaleforbrug, + = mindre personaleforbrug

Tabel 1.16 Personaleomkostninger

Udgifter, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008(*)	Afvigelse (KB-R08)
Behandlingspsykiatri				
Børn, unge og specialrådgivningen **)	0,0	205,1	239,1	-34,0
Voksenpsykiatri, Distrikt Øst	468,7	501,0	534,4	-33,5
Voksenpsykiatri, Distrikt Vest	281,9	287,2	280,8	6,5
Voksenpsykiatri, Distrikt Syd	120,8	126,6	126,2	0,5
Fællesudgifter og indtægter - Psykiatrifaglig stab	11,7	12,4	12,2	0,3
Behandlingspsykiatri i alt	883,1	1.132,4	1.192,6	-60,2

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

*) Regnskabet indeholder ud over lønudgifter ligeledes udgifter til vikarer m.m..

***) Det opr. budget på 0,0 og korr. budget er ikke budgetteret teknisk korrekt, idet der desuden har været afsat budgetmidler på budgetreguleringskonti til dækning af personaleudgifter.

Børn, Unge og Specialrådgivning

Børne- og ungdomspsykiatrien har i løbet af 2008 udvidet personalegruppen betydeligt (cirka 50 nye stillinger) som følge af den gradvise indførelse af den udvidede ret til psykiatrisk udredning og behandling. Som følge af, at loven først blev vedtaget i juni måned og bloktilskud først blev givet sent på året, har det dog ikke været muligt at nå at bruge de ekstra lønmidler i 2008.

Distrikt Øst

Overbelægning, højt sygefravær og ressourcekrævende patienter har resulteret i et meget højt vikarforbrug.

Distrikt Vest

Der har været en del ubesatte stillinger, som i vid udstrækning modsvares af en merudgift til eksterne vikarbureauer.

Distrikt Syd

Der har været et mindreforbrug af personale, dels som følge af strejken i foråret hos plejepersonalet, dels på grund af vanskeligheder med at sikre tilstrækkeligt læge og plejepersonale. Modsat har der været et forholdsvist stort forbrug af vikarer.

1.3 Sundhed – fælles somatikken og behandlingspsykiatrien

1.3.1 Driftsudgifter

Tabel 1.17 Andel af fælles formål og administration

Udgifter i mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Sundhed				
Andel af fællesformål og administration:				
Drift	398,6	456,0	411,1	44,9
Anlæg	0,0	89,9	82,9	7,0
Andel af renter	84,4	74,0	48,7	25,3
I alt	483,0	619,9	542,7	77,2

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Det korrigerede budget for andel af fællesformål er forhøjet, hvilket skyldes primært overførsel af budgetbeløb fra 2007 til 2008 samt tillægsbevillinger til it-området.

Andel af renter er reduceret i det korrigerede budget med 10,4 mio. kr. som følge af flytning af leasingrenter fra balancen til rentekontoen. Regnskabet viser et mindreforbrug på 25,3 mio. kr.

1.3.2 Anlægsinvesteringer

Tabel 1.18 Anlægsoversigt

Udgifter, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Reserver				
Reserve	59,6	4,9	0,0	4,9
PL-reserve	5,4	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	65,0	4,9	0,0	4,9

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Reserven blev afsat som et restbeløb på 59,6 mio. kr. af den samlede anlægsramme for sundhedsområdet i 2008 på 660,8 mio. kr. I årets løb er der udmøntet 13,7 mio. kr. til ombygning af intensivafsnittet på Århus Sygehus og 13 mio. kr. til opførelse af pavillion. Til ekstra lokaler til mammografiscreening, etablering af molekylær medicinsk afdeling i Vest, etablering af natscreening i Skejby er udmøntet 21,5 mio. kr. til køb af lægehus i Hvide Sande og køb af ejendom i Randers er udmøntet 4,5 mio. kr.

PL-reserven blev brugt i forbindelse med "forslag til prioritering af anlægsprojekter" som regionsrådet godkendte den 24. september 2008.

1.3.3 Finansiering

Tabel 1.190 Finansieringsindtægter

Indtægter, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Sundhed				
Bloktilskud fra staten	-14.324,7	-14.480,2	-14.480,1	0,1
Kommunale grundbidrag	-1.398,0	-1.398,0	-1.398,0	0,0
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-2.158,6	-2.096,2	-2.026,0	70,3
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-517,1	-516,2	-516,2	0,0
Sundhed i alt	-18.398,4	-18.490,6	-18.420,2	70,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Bloktilskud fra Staten

Det statslige bloktilskud blev i sommeren hævet med 155,5 mio. kr. på baggrund af et ekstraordinært tilskud til regionen på 61,8 mio. kr. og midtvejsregulering på 93,7 mio. kr. som følge af lovgivningsmæssige ændringer i regionens opgaver.

Kommunale grundbidrag

Region Midtjyllands kommunale grundbidrag er fastsat til 1.398,0 mio. kr. jf. lov om regionernes finansiering.

Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag

Afregningen for den kommunale medfinansiering og finansiering er nu afsluttet. For den kommunale medfinansiering fik Region Midtjylland indtægter for 2.026,0 mio. kr., da den sidste korrektion af den kommunale medfinansiering først bliver offentliggjort efter 20. marts 2009, er det ikke det fuldstændige afregnende beløb for 2008, der indgår i Regnskab 2008.

Det bogførte beløb består af de tolv regulære månedsafregninger for 2008, samt den anden efterregulering for 2007 på 15,8 mio. kr. og første regulering for 2008, der var på 60,3 mio. kr. Dertil kommer, at 4,8 mio. kr. måtte tilbageføres til kommunerne som følge af en afregningsfejl hos Sundhedsstyrelsen i forbindelse med afregningen for den ambulante psykiatri. Derved er der bogført 2.026,0 mio. kr. det betyder et underskud på 70,3 mio. på den kommunale aktivitetsafhængige medfinansiering.

Hovedårsagen til underskuddet er forårets konflikt, der kostede lavere aktivitet for hele området, men i sær de ambulante ydelser er blevet hårdt ramt. En anden årsag til underskuddet er at spareplanen for Region Midtjylland har kostet på aktivitetens siden og derved medført en mindre medfinansiering end budgetteret.

Den endelige afregning af den kommunale medfinansiering for 2008 bliver afsluttet efter deadline.

I modsætning til regnskab 2007, der består af tretten afregninger, består regnskab 2008 af fjorten afregninger, der svarer til et årsforløb for det aktivitetsafhængige bidrag med en afregning tilhørende det forrige registreringsår.

Aktivitetsbestemte tilskud fra staten

Regions Midtjyllands andel af det statslige, aktivitetsafhængige tilskud i 2008 til regionernes sygehusvæsen udgør 516,2 mio. kr.

Social og Specialundervisning

Hovedkonto 2

2. Social- og Specialundervisning – Hovedkonto 2

2.1 Social- og specialundervisning

Indledning

Under Social- og Specialundervisningsområdet drives tilbud efter Serviceloven og lovgivning om specialundervisning m.v. Serviceloven omfatter tilbud til mennesker med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, mens lovgivningen om specialundervisning omfatter tilbud til kommunikationshandicappede. Kommunerne har på begge områder det fulde myndigheds-ansvar og ansvaret for forsyningen og finansieringen. Regionen har overfor kommunerne et leverandøransvar på de fleste tilbud, som amtskommunerne drev indtil udgangen af 2006. De regionale tilbud finansieres fuldt ud af kommunerne.

Det er en forudsætning for, at regionen kan drive et tilbud på Social- og specialundervisningsområdet, at det indgår i Rammeaftalen mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Det fastsættes i den årlige Rammeaftale, hvilke tilbud regionen kan drive, og til hvilke takster. Taksterne skal således finansiere alle udgifter, der kan henføres til tilbuddet. Der indregnes således tilbuddets driftsomkostninger, udviklingsomkostninger, direkte og indirekte administration, kapitalomkostninger og hensættelser til tjenestemandspensioner.

Region Midtjyllands drift af Social- og specialundervisningsområdet ligner således meget en markedssituation, hvor køb og salg af pladser reguleres gennem den årlige rammeaftale.

Det samlede regnskabsresultat inden for Social- og specialundervisningsområdet udviser et overskud på 21,0 mio. kr. på driften. Det samlede regnskabsresultat for 2008 sammenholdt med budgettet udviser således et mindreforbrug på 59,3 mio. kr. Hertil kommer et overført mindreforbrug på 38,3 mio. kr. fra 2007. Resultatet skal ikke ses som resultatet på det enkelte driftsområde, men samlet i forhold til kommunerne, dvs. inkl. andel af fællesadministrative udgifter m.v. Der er et lovkrav om, at regionernes over- og underskud efterreguleres i taksterne 2 år efter. I Rammeaftalen indgår dog en aftale om, at et årligt over- eller underskud på +/-5 % ikke efterreguleres i taksten 2 år efter, idet det antages, at over- eller underskud af denne størrelsesorden er et led i almindelig rationel driftsvaretagelse.

Region Midtjylland har i 2008 varetaget driften af 1.317 pladser i forskellige boformer og 1.201 pladser i aktivitetstilbud m.v. I det oprindelige budget var forventet et pladsforbrug på 1.265 pladser i boformer og 1.148 pladser i aktivitetstilbud m.v. Desuden har regionen givet tilbud om specialrådgivning og kommunikationstilbud, som der ikke kan sættes pladstal på, idet der er tale om individuelle ydelser.

Tilbuddene har således omfattet:

- Sociale og psykiatrinære tilbud (børn og unge)
- Specialrådgivning (børn og unge)
- Kommunikationstilbud (børn og unge)
- Sikrede institutioner (børn og unge)
- Socialpsykiatriske tilbud (voksne)
- Sociale tilbud til udsatte voksne (voksne)
- Tilbud til udviklingshæmmede (voksne)
- Tilbud til senhjerneskedede (voksne)
- Tilbud til fysisk handicappede (voksne)

Social- og kommunikationsområdet har i 2008 været organisatorisk opbygget med 5 driftsafdelinger, som har varetaget Børn og ungeområdet, Voksenområdet bortset fra socialpsykiatrien og de 3 distrikter Øst, Vest og Syd, som har varetaget socialpsykiatrien i de 3 områder. De fire af driftsafdelingerne har desuden varetaget driften af behandlingspsykiatrien. Herudover har Psykiatri- og socialstaben fungeret som tværgående stab vedrørende fællesudgifter og fællesanliggender. Organisationen er ændret fra 2009.

2.1.1 Drift og finansiering

I nedenstående tabel 2.0 vises sammendrag af regnskabet for Social og Specialundervisning.

Tabel 2.0 Regnskabsresultat for hovedkonto 2

Omkostninger i 1.000 kr.	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Social- og specialundervisning			
<i>Bruttodriftsudgifter</i>			
Distriktsområder	1.363.064	1.478.227	-115.163
Fælles udgifter/indtægter	20.551	14.285	6.266
Administration, Psykiatri og Social	14.504	10.525	3.979
Andel af fælles formål og administration	59.686	52.915	6.771
Bruttodriftsudgifter i alt	1.457.805	1.555.952	-98.147
Renter	0	-1.240	1.240
Bruttodriftsudgifter i alt	1.457.805	1.554.712	-96.907
<i>Indtægter</i>			
Øvrige indtægter	0	-95.477	95.477
Kommunale takstindtægter	-1.362.699	-1.413.197	50.498
Statsindtægter	-8.501	-16.831	8.330
Driftsindtægter i alt	-1.371.200	-1.525.505	154.305
Driftsresultat før finansieringsindtægter	86.605	29.207	57.398
<i>Finansiering</i>			
Objektive finansieringsbidrag	-43.167	-45.058	1.891
Bloktilskud fra staten	-5.155	-5.160	5
Finansiering i alt	-48.322	-50.218	1.896
Nettodriftsresultat Social og specialundervisning	38.283	-21.011	59.294
<i>Anlæg - nettoudgifter</i>			
Anlæg - nettoudgifter i alt	0	52.916	-52.916
Social og specialundervisning total	38.283	31.905	6.378

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Nettodriftsresultatet for 2008 viser en merindtægt på 21 mio. kr.

Der er fra budget 2007 overført et overskud på 38,3 mio. kr., hvilket betyder at det akkumulerede overskud for de to første driftsår er på 59,3 mio. kr.

Det bemærkes, at der i regnskabet for 2008 er nettoanlægsudgifter på 52,9 mio. kr., som endnu ikke er aktiveret, hvorved beløbet teknisk ikke er trukket ud af driftsregnskabet.

De følgende to tabeller 2.1 og 2.2 angiver nettodriftsbudgettet samt nettodriften i 2008 med de kommunale takstbetalinger. Bemærk at kolonnen med nettodriftsomkostningerne udgør bruttoomkostninger fratrukket beboerbetalinger, hvorfor tallet ikke er sammenlignelig med tabel 2.0. (Der er tale om en samlet tabel som skal læses på tværs af siderne)

Tabel 2.1 Driftsomkostninger og takstindtægter i budget

Omkostninger, mio. kr.	Opr. Budget 2008			Korr. Budget 2008		
	Netto-drift	Takst-indtægt 1)	Netto-resultat	Netto-drift	Takst-indtægt 1)	Netto-resultat
Socialområdet						
Børn, Unge og Specialrådgivning	458,7	-458,7	0,0	589,1	-581,0	8,1
Voksensocial	497,9	-497,9	0,0	559,8	-555,1	4,7
Distrikt Øst	66,2	-64,4	1,8	77,6	-74,0	3,6
Distrikt Vest	51,8	-50,0	1,8	59,9	-56,6	3,3
Distrikt Syd	58,6	-56,8	1,8	68,2	-63,3	4,9
Driftsområdernes budgetter	1.133,2	-1.127,8	5,4	1.354,6	-1.330,0	24,6
Fælles udgifter og indtægter	16,6	-11,4	5,2	20,6	-9,8	10,8
Almene boliger	0,0		0,0	0,0		0,0
Administration, Voksensocial (kto. 2)	11,9		11,9	14,5		14,5
Andel af fælles formål og administration	18,6	-97,4	-78,8	21,6	-66,1	-44,5
Socialområdet i alt (konto 2)	1.180,3	-1.236,6	-56,3	1.411,3	-1.405,9	5,4
Administration, Psykiatri og Social (kto. 4)	34,5		34,5	38,1		38,1
Bloktilskud fra staten	-5,2		-5,2	-5,2		-5,2
Forrentning 1)	27,0		27,0	0,0		0,0
Socialområdet i alt	1.236,6	-1.236,6	0,0	1.444,2	-1.405,9	38,3

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

1) Ikke fordelte renteindtægter. Renteudgifter/forrentning indgår i driftsområdernes omkostninger. Budgettet er derfor overført til driftsområderne.

Det akkumulerede overskud set over de to første driftsår på 59,3 mio. kr. er vist i bundlinien i tabel 2.2.

Resultatet er dekomponeret i hvad der kan henføres til takstindtægter, og hvad der kan henføres til nettodriftsomkostninger i forhold til budgettet.

Tabel 2.2 Driftsomkostninger og takstindtægter i regnskab og afvigelser mellem regnskab og det korrigerede budget

Omkostninger, mio. kr.	Regnskab 2008			Afvigelse (KB-R08)		
	Netto-drift	Takst-indtægt 1)	Netto-resultat	Netto-drift	Takst-indtægt 1)	Netto-resultat
Socialområdet						
Børn, Unge og Specialrådgivning	601,6	-594,1	7,5	-12,5	13,1	0,6
Voksensocial	564,8	-576,6	-11,8	-5,0	21,5	16,5
Distrikt Øst	80	-80,1	-0,1	-2,4	6,1	3,7
Distrikt Vest	58,5	-56,5	2	1,4	-0,1	1,3
Distrikt Syd	67,4	-73,9	-6,5	0,8	10,6	11,4
Driftsområdernes regnskabsresultat	1372,3	-1381,2	-8,9	-17,7	51,2	33,5
Fælles udgifter og indtægter 1)	14,3	-44	-29,7	6,3	34,2	40,5
Almene boliger	-6,5		-6,5	6,5	0,0	6,5
Administration, Voksensocial (kt. 2)	10,5		10,5	4,0	0,0	4,0
Andel af fælles formål og administration 1)	22,9	-33	-10,1	-1,3	-33,1	-34,4
Socialområdet i alt (konto 2)	1413,5	-1458,2	-44,7	-2,2	52,3	50,1
Administration, Psykiatri og Social (konto 4)	30,1		30,1	8,0	0,0	8,0
Bloktilskud fra staten	-5,2		-5,2	0,0	0,0	0,0
Forrentning 2)	-1,2		-1,2	1,2	0,0	1,2
Socialområdet i alt	1437,2	-1458,2	-21,0	7,0	52,3	59,3

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

1) I regnskabet er en del af indtægterne til dækning af adm. udgifter konteret under fælles indtægter.

2) Ikke fordelte renteindtægter. Renteudgifter/forrentning indgår i driftsområdernes omkostninger. Budgettet er derfor overført til driftsområderne.

Tabel 2.3 nedenfor giver et overblik over, hvor meget de beregnede kapitalomkostninger, hensættelser til tjenestemandspensioner og forrentning af kapital betyder for det samlede resultat. De beregnede omkostninger har oversteget de budgetterede omkostninger med 5,6 mio. kr., når en renteindtægt på 1,2 mio. kr. er medtaget. En væsentlig årsag hertil er, at feriepengehensættelser ikke var medtaget i budgettet. Disse meromkostninger i forhold til budgettet skal også ses i forhold til, at der som følge af væsentligt flere takstindtægter end forudsat, også er kommet flere takstindtægter ind fra kommunerne til dækning af disse meromkostninger.

Tabel 2.3 Beregnede kapitalomkostninger, tjenestemandspensionshensættelser og forrentning af kapital

Omkostninger, mio. kr.	Beregnete omkostninger			
	Opr. Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Socialområdet				
Børn, Unge og Specialrådgivning	11,7	19,7	22,4	-2,7
Voksensocial	14,2	27,2	29,2	-2,0
Distrikt Øst	2,1	5,0	5,1	-0,1
Distrikt Vest	1,4	2,2	3,7	-1,5
Distrikt Syd	2,0	4,2	3,6	0,6
Driftsområdernes regnskabsresultat	31,4	58,3	64,0	-5,7
Fælles udgifter og indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0
Administration, Voksensocial (kto. 2)	0,6	0,6	0,4	0,2
Andel af fælles formål og administration	0,0	0,0	1,0	-1,0
Administration, Psykiatri og Social	0,9	0,9	1,2	-0,3
Socialområdet i alt - omkostninger	32,9	59,8	66,6	-6,8
Forrentning 1)	0,0	0,0	-1,2	1,2

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

1) Ikke fordelte renteindtægter. Renteudgifter er fordelt til de enkelte driftsområder.

2.1.2 Aktivitet

Tabel 2.4 Aktivitetstal

Aktivitetsmål	Boformer (pladser)				Aktivitetstilbud m.v.			
	Opr. Budget	Korr. Budget	Regnskab	Belægningspct.	Opr. Budget	Korr. Budget	Regnskab	Belægningspct.
Socialområdet:								
Børn, Unge og *) Specialrådgivning	387	387	455	118%	364	336	468	139%
Voksensocial	622	622	596	96%	701	701	629	90%
Distrikt Øst	100	100	106	106%	25	25	26	104%
Distrikt Vest	80	80	83	104%	0	0	0	0%
Distrikt Syd	76	76	77	101%	58	58	78	134%
Socialområdet i alt	1.265	1.265	1.317	104%	1.148	1.120	1.201	107%

*) I det korrigerede budget for aktivitetstilbud er fratrukket 28 pladser, som ikke tælles med i belægningsopgørelsen i regnskabet.

Samlet har der været tale om en høj udnyttelse af de regionale sociale tilbud. Belægningsprocenten for de forskellige former for botilbud har således i gennemsnit været på 104 %. Der har dog været tale om forholdsvis store variationer med et gennemsnit på 118 % inden for børne- og ungeområdet og 96 % i gennemsnit for Voksensocialområdet.

Belægningsprocenten for aktivitetstilbud m.v. har i gennemsnit været på 107 %. Igen med stor variation med 139 % inden for børne- og ungeområdet, 134 % i Distrikt Syd og 90 % inden for Voksensocialområdet.

Børn, Unge og Specialrådgivning

Den forventede belægning for hele 2008 viser, at der samlet inden for Børn, Unge og Specialrådgivning er en overbelægning på 200 pladser svarende til en belægningsprocent på 128 %. Overbelægningen består dels af en overbelægning vedrørende de ordinære pladser og dels af kommunernes køb af individuelt tilrettelagte tilbud.

Efterspørgslen efter tilbuddene inden for Børn, Unge og Specialrådgivning betyder, også i 2008, at der er mere end fuld belægning på samtlige døgninstitutioner, og at der på adskillige områder er behov for at få udvidet antallet af ordinære pladser til nedbringelse af overbelægningen. Det har dog ikke været muligt at opnå enighed med kommunerne om en udvidelse af pladsantallet i 2009.

Det skal bemærkes, at primæraktiviteten på tale-, høre-, syns-, og specialrådgivningsområdet ikke indgår i ovennævnte aktivitetstal. På disse områder sælges tilbuddene i form af abonnementsaftaler med kommunerne samt som tilkøbsydelse, og aktiviteten opgøres i form af et antal solgte timer. Tendensen på dette område har siden 2007 været, at kommunerne gradvist reducerer deres abonnemeter fra år til år.

På abonnementsområdet laves der månedsopgørelser til kommunerne, og der holdes løbende møder med henblik på at styre udgifterne. Det opleves at flere og flere kommuner efterspørger specifikke forbrugsopgørelser specielt tilpasset deres kommune. Det kræver ekstra ressourcer at udvikle, ud over hvad der er forudsat i taksterne. Der arbejdes på at finde tekniske løsninger, der kan efterkomme kommunernes ønsker i form af tillægsopgørelser.

Voksensocial

Bortset fra enkelte botilbud har belægningsprocenten været meget tæt på de budgetterede 98 %. I forhold til 2007 har der været et højere aktivitetsniveau end i 2007. Dette gælder hovedsagelig på døgnområdet.

Kommunernes efterspørgsel efter aktivitetstilbud har været mindre end forventet.

Socialpsykiatriske tilbud til voksne med sindslidelser

I Distrikt Øst har efterspørgslen såvel på døgnområdet som på aktivitetsområdet været højere end forventet.

I Distrikt Vest og Distrikt Syd har aktivitetsniveauet ligeledes på døgnområdet været lidt højere end forventet.

I Syd har kommunernes efterspørgsel efter aktivitetstilbud været betydeligt højere end forventet.

2.1.3 Servicemål

Tabel 2.5 Servicemål

Service mål	Bemærkning
På socialområdet er der ikke ventetid ud over en uge efter, at kommunen har henvist en borger til et tilbud i regionen. Målsætningen opfyldes dels inden for rammerne af regionens institutionskapacitet, og dels ved etablering af ventetidsløsninger efter aftale med henvisningskommunen.	Center for Børn, unge og Specialrådgivning har en meget høj grad af målopfyldelse. Dette skyldes, at det har været muligt at etablere overbelægning og individuelt tilrettelagte projekter i midlertidige bygninger. Med den nuværende store efterspørgsel efter områdets tilbud vil det ikke i 2009 være muligt med samme målopfyldelse.

2.1.4 Anlægsinvesteringer

Tabel 2.6 Anlægsoversigt

Udgifter, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Socialområdet				
Børn, unge og specialrådgivningen	0,0	30,4	15,1	15,3
Voksensocial	9,7	27,6	6,9	20,7
Distrikt Øst	0,0	1,2	0,4	0,7
Distrikt Vest	0,0	10,5	2,9	7,6
Distrikt Syd	0,0	0,5	0,2	0,3
Fælles rammer/puljer	40,2	33,0	16,0	17,1
Almene boligprojekter	42,4	68,2	46,6	21,6
Rådighedsbeløb i alt	92,3	171,4	88,0	83,3

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Samlet set er der for anlæg på socialområdet et mindreforbrug af rådighedsbeløb i 2008 på 83,3 mio. kr., som vedrører tidsforskydninger af byggeprocessen for en lang række projekter.

For Børn, unge og specialrådgivning er der et mindreforbrug på 15,3 mio. kr., hvoraf det største mindreforbrug på 6,9 mio. kr. vedrører en forsinkelse af ombygning og renovering af en ejendom købt til Kildebjergets Kostskole.

Mindreforbruget på 20,7 mio. kr. på Voksen Socials område vedrører forsinkelse på en række projekter, hvor det største mindreforbrug vedrører Bo Horsens på 5,2 mio. kr. Endvidere er køb af ejendom til Idavang ikke blevet realiseret, hvilket giver et mindreforbrug på 8,4 mio. kr.

For almene boligprojekter skyldes mindreforbruget hovedsagelig en tidsforskydning af projektet Bo Horsens, hvor der er et mindreforbrug i 2008 på 19,7 mio. kr.

Rammebevillingen til bygningsvedligeholdelse er i 2008 blevet udmøntet eller øremærket til en lang række konkrete projekter, som dog ikke alle er afsluttede i regnskabsåret. Der er således en mindreforbrug til bygningsvedligeholdelse på 3,4 mio. kr. Mens rammebevillingen til udvikling af sociale tilbud ikke blev fuldt udmøntet i 2008.

2.1.5 Personaleoversigt

Tabel 2.7 Personaleforbrug

Gennemsnitlige helårsstillinger	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Socialområdet				
Børn, Unge og Specialrådgivning	1.045,0	1.045,0	1.163,0	-118,0
Voksensocial	740,0	740,0	1.346,0	-606,0
Distrikt Øst	156,0	156,0	165,0	-9,0
Distrikt Vest	135,0	135,0	127,0	8,0
Distrikt Syd	143,0	143,0	140,0	3,0
Socialområdet i alt	2.219,0	2.219,0	2.941,0	-722,0
Administration, Voksensocial	23,5	23,5	16,4	7,1

- = merpersonaleforbrug, + = mindre personaleforbrug

Indenfor Børn, unge og specialrådgivning skyldes det ekstra personaleforbrug den omfattende overbelægning. Endvidere er budgettet for personaleforbruget ikke blevet forhøjet i forbindelse med de tillægsbevillinger, der har været givet som følge af den store efterspørgsel.

Indenfor Voksensocialområdet var der til og med budget 2008 vanskeligheder med at foretage skøn over, hvor mange ansatte der var i forskellige tilbud. Det oprindelige budget var baseret på oplysninger fra de tidligere amter til budget 2007. Dette blev af tidsmæssige grunde ikke ændret til budget 2008, men er ændret i budget 2009.

Tabel 2.8 Personaleomkostninger

Omkostninger, mio. kr.	Opr. Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R08)
Socialområdet				
Børn, Unge og Specialrådgivning *)	0,0	199,5	485,1	-285,6
Voksensocial	457,0	456,0	517,8	-61,8
Distrikt Øst	62,6	64,7	72,8	-8,1
Distrikt Vest	47,9	50,5	51,4	-1,0
Distrikt Syd	54,8	56,2	61,0	-4,9
Fælles udgifter/indtægter	4,0	3,9	4,2	-0,3
Administration, Voksensocial	11,2	13,9	10,5	3,4
Socialområdet i alt	637,5	844,6	1.203,0	-358,3

= merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

*) Det opr. budget på 0,0 og korr. Budget er ikke budgetteret teknisk korrekt, idet der desuden har været afsat budgetmidler på budgetreguleringskonti til dækning af personaleudgifter.

Generelt har der på personalesiden udover merudgifter til ekstra personale været øgede udgifter til barselspuljen, der er steget fra 0,96 % til 1,22 %. Endvidere er personaleomkostningerne øget som følge af den nye overenskomst, idet der ikke er blevet givet lønkomensation i form af tillægsbevillinger indenfor socialområdet.

Børn, Unge og Specialrådgivning

Overbelægningen har især betydet merudgifter til ekstra personale. Hertil kommer, at det ekstra behov for mere personale som følge af overbelægningen, ofte løses ved hjælp af vikarer eller andre midlertidige løsninger. Det er derfor ofte en mere omkostningskrævende løsning.

Afvigelsen i forhold til det korrigerede budget skyldes, at tillægsbevillingen pga. større efterspørgsel ikke er henført til personaleomkostninger. Og hovedparten af institutionernes udgifter er til personale.

Merforbruget er dækket af merindtægter.

Voksensocial

De øgede lønomkostninger vedrører primært kommunernes øgede efterspørgsel efter løsninger, der tilgodeser brugere med særlige behov. Merforbruget modsvares af øgede takstindtægter fra kommunerne.

Afvigelsen i forhold til det korrigerede budget skyldes fortrinsvis, at tillægsbevillingen pga. større efterspørgsel ikke er henført til personaleomkostninger.

Socialpsykiatriske tilbud til voksne med sindslidelser

I Distrikt Øst og Syd opvejes de øgede lønomkostninger af større indtægter fra kommunerne. I Distrikt Vest har der stort set været balance mellem det korrigerede budget og personaleomkostningerne.

Regional Udvikling

Hovedkonto 3

3. Regional Udvikling – Hovedkonto 3

3.1 Regional Udvikling

Indledning

Regionen har ansvaret for den regionale udvikling på en lang række områder.

En væsentlig opgave er at medvirke til at udvikle erhvervslivet. Det sker bl.a. igennem Vækstforum, der er et partnerskab mellem kommuner og erhvervsorganisationer m.fl. Regionen skal udarbejde en regional udviklingsplan og har desuden en koordinerende rolle, bl.a. i forhold til at skabe vidensmiljøer, turisme, beskæftigelse, uddannelse, kultur og internationale aktiviteter.

I samarbejde med Midttrafik skal regionen sørge for den kollektive trafik. På miljøområdet er der opgaver med at kortlægge råstoffer og jordforurening og konsulentvirksomhed i forhold til kommuner, lodsejere og entreprenører.

3.1.1 Drift

Tabel 3.1 Driftsomkostninger

Udgifter, mio. kr.	Oprindeligt Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse
Kollektiv trafik	206,4	210,3	232,2	-21,9
Tilskud til trafikselskab	204,4	201,1	240,5	-39,5
Investingsplan for Midtjyske Jernbaner		7,4	-10,1	17,5
Planlæg., analyse- og udvik.udg. trafikområdet	2,0	1,9	1,8	0,1
Erhvervsudvikling	163,9	247,1	112,4	134,6
Projekter under erhvervsudvikling	118,0	196,7	62,8	133,9
Planlæg., analyse- og udvik.udg. erhvervsud.området	44,4	48,7	50,1	-1,3
Hensættelser til tjenestemandspension	1,6	1,6	-0,5	2,1
Miljø	69,5	73,1	70,3	2,9
Jordforurening	41,5	43,0	44,1	-1,1
Råstoffer	2,2	2,9	1,1	1,8
Planlæg., analyse- og udvik.udg. miljøområdet	25,4	26,8	24,7	2,2
Hensættelser til tjenestemandspension	0,3	0,3	0,4	0,0
Regional Udvikling i øvrigt	47,3	68,5	26,1	42,4
Den Regionale Udviklingsplan	6,6	7,8	0,6	7,2
Kulturel virksomhed	10,0	11,5	7,0	4,5
Uddannelse	21,0	36,8	13,5	23,3
Planlæg., analyse- og udvik.udg.	3,2	3,0	2,1	0,9
Diverse udgifter og indtægter	6,5	9,5	2,9	6,6
Regional Udvikling i alt	487,1	599,0	441,0	158,0
Andel af fællesformål	6,0	6,5	5,8	0,7
Renter	0,1	0,1	0,4	-0,3
Regional Udvikling total	493,2	605,7	447,2	158,4

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Regional udvikling er, som det fremgår af årsberetningen, kommet ud af 2008 med et positivt resultat på 38,5 mio. kr. Hertil kommer overførsler fra 2007 på 118,7 mio. kr., hvilket hovedforklaring på den samlede afvigelse på 158 mio. kr.

Kollektiv trafik

Til Kollektiv trafik har der i 2008 været en samlet bevilling på 210,3 mio. kr., hvoraf 9,7 mio. kr. kommer fra overførsler fra 2007. Kollektiv trafik er i 2008 kommet ud med et merforbrug på 21,9 mio. kr. Merforbruget fordeler sig med 39,5 mio. kr. til det regionale bestillerbidrag. Merforbruget skyldes at regionen udbetalte et ekstraordinært acontobidrag til Midttrafik til dækning af underskud i 2007 og 2008. I forbindelse med budgetforlig 2009 er der afsat midler til dækning af denne udgiftspost. Ligeledes har der i regnskabet 2008 været mindreforbrug på puljen til investeringsplanen hos Midtjyske jernbaner på i alt 17,5 mio. kr. Grundet konteringsfejl, hvor en del af driften er bogført som finansieret af et langfristet lån, skulle det rette regnskab have vist et mindreforbrug på investeringspuljen på 4,7 mio. Af de 17,5 mio. kr. udgør de 7,4 mio. kr. overførte midler fra 2007 mens

de resterende 10,1 mio. kr. er investeringstilskud fra staten. Mindreforbruget skyldes at regionen har vurderet, at det vil være økonomisk fordelagtigt at udskyde optagelse af lånet, hvilket bevirker at der endnu ikke afdrages på lånet.

Erhvervsudvikling

Den korrigerede bevilling til erhvervsudvikling i 2008 var på 247,1 mio. kr. Af det beløb henfører den 76,9 mio. kr. fra overførsler fra 2007. Det samlede resultat for bevillingen 'erhvervsudvikling', er et mindreforbrug på 134,6 mio. kr. Dette mindreforbrug kommer hovedsagelig fra puljen til projekter. Her er mindreforbrug på 133,9 mio. kr., hvoraf 80 mio. kr. er overført fra 2007. Regionsrådet har i 2008 efter indstilling bevilget 52,2 mio. kr. til projekter i 2008 samt 83,6 mio. kr. i perioden 2009-2014.

Administrationsdelen har haft et merforbrug på 1,3 mio. kr. Dette merforbrug er alt relateret til andre personaleomkostninger end løn.

Miljø

I regnskab 2008 er miljøområdet udskilt som selvstændigt bevillingsområde. Af miljøområdets bevilling på 73,1 mio. kr. er det 1,786 mio. kr. overførsler fra 2007. På miljøområdet har der i 2008 samlet været et mindreforbrug på 2,9 mio. kr., hvoraf de 2,2 mio. kr. er som følge af mindre personaleomkostninger i 2008. Ydermere var der et mindreforbrug på udgifter til råstofområdet, mens udgifterne til oprydning af jordforurening endte med et merforbrug på 1,1 mio. kr.

Regional Udvikling i øvrigt

Det samlede korrigerede budget i 2008 for bevillingen 'Regional Udvikling i øvrigt' var på 68,5 mio. kr., hvoraf 30,45 mio. kr. kommer fra overførsler fra 2007. Forbruget var i 2008 i alt på 26,1 mio. kr.

Kultur

Kulturpuljen var i 2008 på 11,5 mio. kr. inkl. overførsler fra 2007 på i alt 1,5 mio. kr. Forbruget var i 2008 på i alt 7 mio. kr.

Uddannelse

På uddannelsesområdet er der i 2008 et positivt regnskabsresultat på 25,2 mio. kr. Heraf udgør udgifter til personale mindreudgifter på 0,9 mio. kr., mens tilskud til projekter 23,3 mio. kr. De store mindreudgifter på udviklingsprojekter skyldes at der er periodeforskydninger med at få udbetalt til allerede bevilligede projekter på 15,4 mio. kr.. Herudover var der 7,9 mio. kr. det ikke blev tildelt konkrete projekter.

Den Regionale Udviklingsplan - RUP

Forbruget på puljen til regionale udviklingsplan var på 0,6, hvilket giver et mindreforbrug på 7,2 mio. kr. Der er i 2009 iværksat en plan for at få udmøntet disse midler i konkrete projekter der understøtter visionerne i den regionale udviklingsplan

Diverse udgifter og indtægter

'Diverse udgifter og indtægter' har haft et mindreforbrug på 6,6 mio. kr. Af dette beløb er hovedsageligt kontoen til konsulentydelse der viser mindreudgifter på 4,9 mio. kr. Denne pulje skal ses i sammenhæng med den regionale udviklingsplan og er derfor en del af planen for 2009.

3.1.2 Servicemål

Kollektiv trafik

Den regionale bestillerfunktions arbejde har i 2008 koncentreret sig om effektivisering og modernisering af det regionale rutenet som vedtaget af Regionsrådet den 18. juni. 2008. Der er gennemført 2 møderunder mellem administrationen, Midttrafik og de enkelte kommuner. Regionsrådet og kontaktudvalget har i fællesskab nedsat en administrativ styregruppe som har til opgave at udarbejde et samlet forslag til at imødekomme de rammer bestillerne har angivet.

En væsentlig del af investeringsplanen for privatbanerne er udført i 2008 med spormoderniseringen af Odderbanen.

Erhvervsudvikling

I 2008 har Regionsrådet og Vækstforum vedtaget en ny handlingsplan for indsatserne på erhvervsudviklingsområdet. Nedenstående tabeller viser, hvor meget regionsrådet, efter indstilling fra Vækstforum, i 2008 har bevilget og forbrugt af de givne bevillinger jf. den nye initiativer i den nye handlingsplan.

Tabel 3.2 Bevillinger til erhvervsudvikling

Bevillinger til erhvervsudvikling	Bevilling	Udbetaling	Bevilling
Mio.kr.	2008	af 2008	2009-2014
		bevillinger	
Energi og miljø	8,3	2,9	5,3
Erhverv og sundhed	11,7	6,9	23,4
Fødevarer	0,5	0,0	0,0
Uddannelse og kompetence	2,2	0,7	12,4
Innovation og it	7,6	4,6	19,2
Virksomhedsudvikling og iværksætteri	3,3	1,0	14,1
Oplevelsesøkonomi	17,5	12,3	7,0
Landdistrikter	0,0	0,0	0,0
Internationalisering	1,1	0,0	2,3
Bevillinger i alt	52,2	28,4	83,6

Følgende tabel viser de reserverede midler

Tabel 3.3 Reservation til erhvervsudvikling

Reservation til erhvervsudvikling	Reservation	Reservation
Mio.kr.	2008	2009-2014
Energi og miljø		
Erhverv og sundhed		
Fødevarer		
Uddannelse og kompetence		
Innovation og it		5,0
Virksomhedsudvikling og iværksætteri		6,2
Oplevelsesøkonomi	1,3	3,8
Landdistrikter		
Internationalisering		
Reserveret i alt	1,3	14,9

Der skelnes i ovenstående tabeller mellem bevillinger og reservationer. Der kan i 2008 godt være givet et højere reservationsbeløb, men efterhånden som projekterne er godkendt i regionsrådet, bliver beløbene flyttet fra reservationspuljen til bevillingsoversigten. Derfor viser Reservationsoversigten kun det tilbageværende reservationsbeløb for 2008.

Miljø

På miljøområdet har regionen gennemført de aktiviteter der var planlagt i budgettet, hvilket afspejler sig i den minimale afvigelse mellem det korrigerede budget og regnskabet.

Regional Udvikling i øvrigt*Uddannelse*

På uddannelsesområdet har regionen i 2008 været med til at støtte 29 nye udviklingsprojekter med i alt 8,4 mio. kr., hvor af de 2,7 mio. kr. er udbetalt i 2008.

Tabel 3.4 Bevillinger på uddannelsespuljen

Bevillinger på uddannelsespuljen Mio. kr.	Bevillinger 2008	Udbetaling af 2008 bevillinger	Bevillinger 2009-2012
Ikke disponerede midler primo 2008	16,3		51,1
Ansøgningsrunde 1. januar 2008	4,4	2,3	5,0
Ansøgningsrunde 1.maj 2008	3,2	0,3	5,3
Ansøgningsrunde 1. oktober 2008 (inkl adm. pulje)	0,8	0,1	12,6
ikke disponerede midler ultimo 2008	7,9	2,7	28,2

Herudover har regionen været koordinator på fordelingen af elever til det almene gymnasium og HF. Der kom i 2008 73 indsigelser over den tildelte skole. Ingen af disse indsigelser førte dog til konkrete klager.

Kultur

Regionen har i 2008 støttet 35 kulturprojekter for i alt 8,1 mio. kr. Herudover har regionen støttet en større satsning – 'Kend din region' med projekterne 'Midt i kunsten' og 'Midtjyske fortællinger' med i alt 2,5 mio. kr.

Bilag 3.5 Bevillinger på kulturområder

Bevillinger på kulturområdet Mio. kr.	Bevillinger 2008	Udbetaling af 2008 bevillinger	Bevillinger 2009 - 2012
Kend din region'	2,5	1,6	0
Tilskud til ansøgninger	8,1	5,5	0
Bevillinger i alt	10,6	7,1	0

Den Regionale Udviklingsplan – RUP

I regi af den regionale udviklingsplan er gennemført en række analyser, især indenfor uddannelsesområdet, men også til afklaring af byroller i regionen, samt tilvejebringelse af et udvidet beslutningsgrundlag for en fast forbindelse over Kattegat. Aktiviteterne i forlængelse af den regionale udviklingsplan tilrettelægges i høj grad i samarbejde med kommunerne, hvorfor en væsentlig aktivitet i 2008 har været at tilvejebringe grundlag for en besøgsrunde hos samtlige kommuner med henblik på at udpege de fremtidige aktiviteter, som regionen kan igangsætte med henblik på at fremme og understøtte den ønskede udvikling. Den udarbejdede status viser, at der har været gennemført aktiviteter i form af analyser, projekter eller andet indenfor stort set alle indsatsområder i den regionale udviklingsplan inden udgangen af 2008.

3.1.3 Personaleoversigt

Tabel 3.6 Personaleforbrug

Gennemsnitlige helårsstillinger	Opr. Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Regional Udvikling				
Regional Udvikling	87,0	87,0	87,9	-0,9
Miljø	44,0	44,0	47,3	-3,3
Regional Udvikling m.v. i alt	131,0	131,0	135,2	-4,2

- = merpersonaleforbrug, + = mindre personaleforbrug

Regional Udvikling har i 2008 samlet et merforbrug på personale på 4,2 årsværk. Dette modsvarer af 5 eksternt finansierede årsværk.

Tabel 3.7 Personalemkostninger

Omkostninger, mio. kr.	Opr. Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Regional Udvikling				
Regional Udvikling	49,1	53,1	53,2	-0,1
Miljø	24,7	26,1	23,7	2,4
Regional Udvikling m.v. i alt	73,8	79,2	76,9	2,3

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Der var samlet mindreudgifter til personalemkostninger på 2,3 mio. kr.

3.1.4 Finansiering

Tabel 3.8 Finansieringsindtægter

Indtægter, mio. kr.	Opr. Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Regional Udvikling				
Bloktilskud fra staten	354,0	346,3	346,3	0,0
Kommunale udviklingsbidrag	139,2	139,2	139,5	0,2
Regional Udvikling i alt	493,2	485,5	485,7	0,2

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Samlet set har Regional Udvikling fået 0,2 mio. kr. i merindtægter som følge af et højere indbyggertal i regionen og deraf følgende højere kommunale udviklingsbidrag.

Fælles formål og administration

Hovedkonto 4

4. Fælles formål og administration – Hovedkonto 4

4.1 Fælles formål og administration

Indledning

Administrationens hovedopgaver er at servicere regionsrådet, regionens mange hospitaler og sociale psykiatriske tilbud og Regional Udvikling.

I efterfølgende afsnit 4.1.1 præsenteres regnskabsbemærkninger m.v. vedr. Fælles formål og administration. Regnskabsbemærkninger m.v. vedr. sektoradministrationerne er præsenteret under de respektive områder: Sundhed, Psykiatri og Social og Regional Udvikling.

4.1.1 Drift

Tabel 4.1 Omkostninger

Omkostninger, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Fælles administrationen				
Direktionen	11,5	11,5	8,5	2,9
Regionssekretariatet	56,9	60,4	64,6	-4,2
HR	66,4	70,4	43,8	26,6
Regionsøkonomi	78,5	82,3	83,6	-1,3
Delingsregnskab	0,0	0,0	-9,8	9,8
IT	149,6	199,5	222,7	-23,1
Kommunikation	20,7	20,2	18,2	2,0
Omfordelingspulje fælles	1,8	1,7	0,0	1,7
Administration, Psykiatri og Social	34,5	38,1	30,1	8,0
Fælles administrationen i alt	419,8	484,1	461,6	22,4
Politisk organisation	11,6	11,7	12,1	-0,5
Tjenestemandspensioner, udgifter	426,4	426,5	413,5	13,0
Tjenestemandspensioner, indtægter	-400,0	-400,0	-413,5	13,5
Tjenestemandspensioner, i alt	26,4	26,5	0,0	26,5
Fælles formål og administration i alt	457,7	522,2	473,7	48,5

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

I ovenstående tabel 4.1 viser det samlede driftsbudget en forøgelse på 64,5 mio. kr., hvilket primært skyldes overførsel af budgetbeløb på 25,6 mio. kr. fra budget 2007 til 2008. Samtidig har Regionsrådet den 17. december 2008 godkendt en tillægsbevilling til It-området på 35,6 mio. kr.

Omkostningsregnskabet for de samlede driftsomkostninger viser et mindreforbrug på 48,5 mio. kr. Mindreforbruget på fælles administration udgør 22,4 mio. kr., politisk organisation - 0,5 mio. kr., tjenestemandspensioner 26,5 mio. kr.

Fælles administration

På fælles administrationen udvises der et mindre forbrug på 22,4 mio. kr.

Baggrunden for dette mindreforbrug skyldes primært indtægter vedrørende delingsregnskabet vedr. de lukkede amter på 9,8 mio. kr. Det har i 2008 eksempelvis medført korrektioner vedr. lukning af bankkonti, feriepenge og salg af lægebolig.

Der har været forskydninger på diverse HR-relaterede udgifter og HR-puljer, der ikke blev realiseret i 2008 men gennemføres i 2009. Der er tale om puljer som anvendes til en bred vifte af personalepolitiske formål, herunder midler i forbindelse med kvalitetsreformen, kompetenceudvikling, rekruttering m.v. Ligeledes har der været mindre udgifter til revision, udvikling af økonomisystem, udgifter til arbejdsskade, udskydelse af annoncekoncept, radio kampagner m.m.

Dette mindreforbrug modsvares af merforbrug på it-området på -23,1 mio. kr. Økonomiproblemerne på it-områder har eksisteret siden regionsdannelsen. I 2008 er der foretaget en grundig gennemgang af økonomien og organiseringen, og der er udarbejdet en handlingsplan, som er forelagt regionsrådet i starten af 2009.

Merforbruget på it området skal ses i sammenhæng med, at der løbende i 2008 blev forventet et betydeligt merforbrug på i alt 89,9 mio. kr. I forbindelse med Økonomi- og aktivitetsrapporteringen og budgetreguleringen i december 2008 blev det forventede merforbrug på it-området løst ved, at overføre driftsmidler fra forventede mindreudgifter på arbejdsskader svarende til 19,4 mio. kr. samt overføre anskaffelser af driftslignede karakter fra drift til anlæg svarende til 65,9 mio. kr. I forbindelse med økonomirapporteringen i december var der således et forventet merforbrug på driften på 4,6 mio. kr. Merforbruget blev forudsat dækket af øvrige driftsområder.

Merforbruget dækkes ind af mindreforbrug på øvrige fællesområder.

De kalkulatoriske omkostninger for alle afdelinger udgør et merforbrug på 18,6 mio. kr., hvilket især skyldes, at der ikke er budgetteret med hensættelse af feriepenge samt afskrivninger på statuskonteringer.

Politisk organisation

Der er merforbrug på ca. 0,5 mio. kr. og der er således stort set balance mellem det korrigerede budget og omkostningerne.

Tjenestemandspensioner

Der er et mindre omkostninger til tjenestemandspensioner på i alt 26,5 mio. kr., som vedrører tjenestemænd gået på tjenestemandspension efter den 1. januar 2007. Baggrunden herfor er en anden regnskabspraksis i forhold til det budgetterede. I det omkostningsbaserede regnskab nedskrives de hensatte forpligtigelser til tjenestemandspensioner med det faktisk udbetalte pension.

For tjenestemænd gået på pension før den 1. januar 2007 er der balance. Der er dog restancebogført et beløb på 10,6 mio. kr. Efter endelig opgørelse fra staten, som forventes i april 2009, vil den endelige opgørelse foreligge. Samtidig er der restancebogført ca. - 1 mio. kr. vedr. tjenestemænd ansat ved banerne. Refusionen fra Trafikstyrelsen har været større end det udbetalte.

4.1.2 Anlægsinvesteringer

Tabel 4.2 Anlægsoversigt

Rådighedsbeløb, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Fælles administrationen				
Regionshusene	0,8	0,0	0,0	0,0
Etablering af Regionshus i Holstebro	0,0	0,1	0,1	0,0
Vedligeholdelsesarbejder, Regionshus Viborg	4,7	5,4	3,3	2,1
Facaderenovering, Regionshus Holstebro	0,0	1,0	0,9	0,1
Reetablering- og etabl.udg. Regionshus Århus	0,0	2,7	1,3	1,4
IT, engangsudgifter	0,0	14,7	14,5	0,2
Pacs opgrad. Århus Sygehus	0,0	4,6	4,6	0,0
Labka II - Laboratoriesystem	0,0	13,2	13,9	-0,7
Video konferencesystem	0,0	1,4	1,2	0,2
ESDH	0,0	2,5	1,4	1,0
Exchange-post/kalendersystem	0,0	12,4	6,2	6,2
EPJ Århus	0,0	20,4	25,3	-4,9
BSK - bruger stamdata	0,0	11,5	10,2	1,3
Rådighedsbeløb i alt	5,4	89,9	82,9	7,0

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Der er således et mindre forbrug på anlæg på i alt 7,0 mio. kr.

Regionsrådet besluttede på sit møde den 17. december 2008, at give it-området tillægsbevillinger på i alt 65,9 mio. kr. til forskellige projekter i forbindelse med implementeringen af den en-strengede it-organisation i regionen. Herudover blev der overført rådighedsbeløb på 18,6 mio. kr. fra 2007 til 2008.

Der er et mindre forbrug i forhold til det korrigerede budget på projekter vedr. regionshusene på 3,6 mio. kr., da projekterne ikke er nået at blive færdigudført. På it-projekterne er der samlet set et mindre forbrug på 3,4 mio. kr. Alle it-projekter forudsættes færdiggjort i 2008.

Tabel 4.3 Omkostninger på anlæg

Omkostninger, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Omkostninger på anlæg	0	0	-61,3	61,3

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Der er mindre omkostninger på -61,3 mio. kr. vedr. afskrivninger for anlægsaktiver på hovedkonto 4. Mindreomkostningerne skyldes diverse øvrige periodiseringer af teknisk karakter på anlægsområdet.

4.1.3 Fordeling

Fordelingsprincipperne for hovedkonto 4 blev fastlagt ved vedtagelsen af Budget 2008.

I følge Budget og regnskabssystemet for regioner skal de tre hovedfunktioners andele af regionernes nettoomkostninger til fælles formål og administration overføres til de tre hovedkonti i forbindelse med budgetlægningen og regnskabsaflæggelsen.

Fordelingen af udgifter/-omkostninger fra fælles formål og administration til hovedkonto 1-3 betyder, at der er sket en gennemgang af udgifts- og omkostningsposterne.

Der er udgiftsposter, som forlods skal fordeles direkte til specifikke hovedkonti. Det drejer sig om følgende:

- Sundheds-It: I organisationsplanen er det besluttet, at etablere en en-strengt it-funktion placeret i den centrale It-afdeling på Fælles formål og administration. Denne varetager også

opgaver vedr. sundheds-it. Udgifter/-omkostninger skal derfor udelukkende allokere til hovedkonto 1 Sundhed.

Der er i regnskabet tale om en udgift/-omkostning på 106,5 mio. kr.

- Psykiatri og Socialstab: Da det ikke er muligt direkte at henføre udgifter/-omkostninger vedr. Psykiatri og Socialstabens funktioner vedr. Behandlingspsykiatri og Social- og Specialundervisning er budget og udgifter placeret på hovedkonto 4. Udgifterne fordeles med udgangspunkt i bruttobudgettet med 36,5 % til Behandlingspsykiatrien, hovedkonto 1 og 63,5 % til Social- og Specialundervisning, hovedkonto 2.

Der er i regnskabet tale om en udgift/-omkostning på 30,1 mio. kr.

- Psykiatri og socialstab, økonomifunktion: Som følge af justering af organisationsplanen pr. 1. april 2007 er Psykiatri- og Socialområdets økonomistab overført til Regionsøkonomi. Da det ligeledes ikke er muligt direkte at henføre udgifter/-omkostninger er budget og udgifter placeret på hovedkonto 4. Udgifterne fordeles med 50 % til Sundhed, hovedkonto 1 og 50 % til Social- og Specialundervisning, hovedkonto 2.

Der er i regnskabet tale om en udgift på 1,1 mio. kr.

Efter forlods, at have fordelt ovenstående til de respektive hovedkonti er de resterende udgifter/-omkostninger på Fælles formål og administration fordelt med fordelingsnøglen fastlagt i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2008.

Tabel 4.4 Fordelingsnøgle

Hovedkonto	Andel af fælles formål og administration
1 Sundhed	88,0 %
2 Social- og specialundervisning	9,9 %
3 Regional Udvikling	2,1 %

Ved budgetvedtagelsen blev det besluttet, at anlægsudgifterne for konto 4 fordeles med 100 % til hovedkonto 1.

I nedenstående tabel 4.4 fremgår den samlede fordeling på baggrund af ovenstående forudsætninger til de 3 hovedkonti.

Tabel 4.5 Fordeling til hovedkonto 1, 2 og 3

Omkostninger, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Fælles administrationen i alt				
<i>Til fordeling</i>	463,2	612,1	495,3	116,8
Hovedkonto 1	-404,1	-545,9	-442,6	-103,3
Hovedkonto 2	-53,1	-59,7	-46,9	-12,8
Hovedkonto 3	-6,0	-6,5	-5,8	-0,7
Fælles administrationen i alt	0,0	0,0	0,0	0,0

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

4.1.4 Personaleoversigt

Tabel 4.6 Personaleforbrug

Gennemsnitlige helårsstillinger	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Fælles administrationen				
Direktionen	4,0	4,0	4,0	0,0
Regionssekretariatet	49,0	49,0	54,7	-5,7
HR	89,0	89,0	104,2	-15,2
Regionsøkonomi	50,0	50,0	53,1	-3,1
IT	84,0	84,0	171,4	-87,4
Kommunikation	23,0	23,0	23,2	-0,2
Administration, Psykiatri og Social	64,0	64,0	53,1	11,0
Fælles administrationen i alt	363,0	363,0	463,6	-100,6

- = merpersonaleforbrug, + = mindre personaleforbrug

Merforbrug af personalet vedrører primært indtægtsdækkede stillinger på HR-området samt forskellige forhold vedr. it-områdets aktiviteter, som både er finansieret af afregninger fra hospitaler og institutioner samt manglende korrektioner af budgettet som følge af den løbende proces omkring etableringen af den én-strengede it-organisation jf. tidligere.

Tabel 4.7 Personaleomkostninger

Omkostninger, mio. kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Fælles administrationen				
Direktionen	11,3	11,2	7,4	3,8
Regionssekretariatet	25,7	26,9	24,2	2,7
HR	59,9	59,0	76,4	-17,4
Regionsøkonomi	24,3	24,6	27,6	-3,0
IT	39,9	39,5	84,1	-44,6
Kommunikation	10,9	10,9	11,0	-0,2
Omfordelingspulje fælles	1,8	1,7	0,0	1,7
Administration, Psykiatri og Social	29,9	31,2	27,1	4,1
Fælles administrationen i alt	203,5	205,1	257,8	-52,7

- = merudgifter/mindreindtægter, + = mindreudgifter/merindtægter

Der er et merforbrug på personaleomkostningerne på 52,7 mio. kr. Det skyldes primært merudgifter til personaleomkostninger på it svarende til 44,6,0 mio. kr. og hr. 17,4 mio. kr.

Renter

Hovedkonto 5

5. Renter – Hovedkonto 5

5.1 Renter

Region Midtjylland har i 2008 haft nettorenteudgifter for i alt 53 mio. kr., hvilket var 48,1 mio. kr. mindre end forudsat i det korrigerede budget, som var på 101,1 mio. kr., jf. tabel 5.1.

Tabel 5.1 Renteindtægter og renteudgifter 2008

Mio. kr.	Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse 2008
Renteindtægter			-78,0	78,0
Renteudgifter (1)	111,5	101,1	131,0	-29,9
Nettorenteudgifter i alt	111,5	101,1	53,0	48,1

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

(1): I forbindelse med inddatering af budget 2008 i ØS2000web, blev renteudgifterne til leasing (10,4 mio. kr.) registreret under hovedkonto 5, hvilket senere blev korrigeret jf. korrigeret budget 2008.

Såvel renteindtægterne som renteudgifterne har været præget af, at der i 2008 har været meget turbulens på det finansielle marked og det dermed stigende renteniveau.

På grund af megen usikkerhed om regionens likviditet og størrelsen af lån overtaget fra amterne var der i det oprindelige budget for 2008 budgetteret med et nettorenteudgiftsbeløb.

Hen over første halvår af 2008 blev lånene fra amterne endeligt fordelt i henhold til efterreguleringen af delingsaftalerne, som konsekvens heraf blev nettorenteudgifterne i september genberegnet, idet regionen bl.a. havde fået mere langfristet gæld end forudsat i budget 2008 samtidig med øget renteniveau. Genberegningen viste forventede renteudgifter på ca. 136 mio. kr., og forventede renteindtægter på 35 mio. kr.

Resultatet for 2008 viste renteindtægter på 78 mio. kr. Renteindtægterne kom fra den del af regionens formue, som er placeret på regionens bankkonti, og som er blevet forrentet med Nationalbankens indskudsbevis rente. Eftersom regionens likviditet i 2008 var højere end forventet blev renteindtægterne også højere end beregnet i efteråret 2008. Renteindtægterne er inklusiv frigivne renteindtægter fra deponeringskonti.

Resultatet for 2008 viste renteudgifter for 131 mio. kr., hvilket ligger en anelse lavere en genberegningen fra september, hvilket bl.a. hænger sammen med resultatet af en indgået gældsplejeaftale. I den finansielle politik for Region Midtjylland er principperne for regionens gældspleje fastsat. Rammen for gældsplejen er bl.a., at fastforrentede lån minimum skal udgøre 25 % og maksimum 75 % af hele låneporteføljen, mens de resterende lån skal optages med variabel rente. Rammen giver regionen mulighed for at benytte sig af finansielle instrumenter bl.a. swap-aftaler. Gennem gældsplejeaftalen er der indgået og realiseret 6 swap-aftaler i 2008, hvilket har reduceret regionens renteudgifter med 8,9 mio. kr. efter betaling af gebyr og provision.

5.2 Fordeling af renter i det omkostningsbaserede regnskab

Regionens renteudgifter, renteindtægter og renteomkostninger skal i forbindelse med det omkostningsbaserede årsregnskab for 2008 fordeles.

Fordelingen af de samlede renteudgifter, renteindtægter og renteomkostninger ses af tabel 5.2, som viser den samlede rentebelastning som områderne påvirkes med i det omkostningsbaserede regnskab.

Omkostninger, mio. kr.	Konto 1	Konto 2	Konto 3	Konto 4	Konto 5
Renter					
Renteudgifter/indtægter					53,0
Renteudgifter til spormodernisering			3,1		0,0
Forrentning driftskapital					-19,0
Forrentning anlægskapital	0,0	46,3	0,3	18,1	-64,7
I alt	0,0	46,3	3,4	18,1	-30,7
<i>Fordeling hovedkonto 5</i>					
Renteudgifter til spormodernisering			0,0		-3,1
Nettorenteudgifter jf. fordelingsnøgle	48,7		1,2		-49,9
Forrentning af driftskapital	0,0	-3,6	-1,3	23,9	19,0
Fordeling konto 4 jf. dennes fordelingsnøgle	21,0	2,4	0,5	-23,9	0,0
Forrentning af driftskapital ovf. konto 1	-19,0				0,0
Renteomkostninger	-64,7				64,7
Andel af renter ovf. til konto 1-3	-14,0	-1,2	0,4	0,0	30,7
Rentebelastning i alt	-14,0	45,0	3,8	18,1	0,0

+ = mindredgifter/merindtægter, - = merudgifter/mindreindtægter

Denne samlede fordeling af renter i det omkostningsbaserede regnskab vedrører såvel drifts- som anlægskapital – herunder også anlægskapital i relation til igangværende anlægsarbejder. Det er vigtigt, at være opmærksom på denne sondring i forhold til øvrige opgørelser i regnskabet.

Reglerne for fordelingen af renteomkostningerne for hovedkonto 5 fremgår af kap. 5.2.5 i Budget- og regnskabssystem for regioner. Heraf fremgår det, at hovedkonto 2-4 skal belastes af en intern forrentning af tidligere og nuværende investeringer.

Budget- og regnskabssystemer for regioner har fastlagt, at det er hovedkonto 1, der i første omgang belastes af de øvrige hovedkontis kassetræk, og det er derfor også hovedkonto 1, der skal kompenseres herfor i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Princippet i det omkostningsbaserede regnskab er, at områdernes træk på kassen skal forrentes. Trækket på kassen kan ske igennem:

- Driftskapitalen (på såvel den pågældende hovedkonto, som hovedkontoens andel af konto 4 – administration), og
- Anlægskapitalen/-aktiverne (for såvel eksisterende aktiver i drift (grunde, bygninger, tekniske anlæg og inventar), som anlæg under udførelse).

Der er derfor beregnet en intern forrentning til markedsrente af driftskapitalen, svarende til det kassetræk der har været for hver af hovedkonto 2-4. Beløbene er modposteret på hovedkonto 5. Efterfølgende er konto 4 andelen af forrentningen af driftskapitalen fordelt til hovedkonto 1-3 på baggrund af fordelingsnøglen for hovedkonto 4.

I tillæg er der sket en forrentning af anlægskapitalen. Til beregningen af denne benyttes værdien af anlægsaktiverne og en forrentningsprocent, der er udtryk for den gennemsnitlige rente set over længere tid. Omkostningen konteres direkte på brugsstedet.

Endeligt sker der en fordeling af nettorenteudgifterne (renteudgifter og renteindtægter). Fordelingsnøglen for nettorenteudgifterne er fastlagt i budgettet for 2008, jf. tabel 5.3.

Tabel 5.3 Fordelingsnøgle for nettorenteudgifter jf. korrigeret budget

Hovedkonto	Andel af fælles formål og administration
1 Sundhed	97,67 %
2 Social- og specialundervisning	0,00 %
3 Regional Udvikling	2,33 %

Der foretages ikke overførsel til hovedkonto 2, da der på denne hovedkonto er krav om registrering af intern forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen jf. ovenstående. Fordelingen på hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen.

Balancen

Hovedkonto 6

6. Balancen – Hovedkonto 6

6.1 Balancen

6.1.1 Langfristet gæld

Region Midtjylland havde primo 2008 en langfristet gæld på 2.112 mio. kr. inkl. leasingforpligtelsen, mens den langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelsen var på 1.789,1 mio. kr. Den langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelsen blev i 2008 afdraget med 187,5 mio. kr., mens der blev optaget nye lån for 2.190,5 mio. kr., hvorved den langfristede gæld ultimo 2008 var på 3.792,0 mio. kr., jf. tabel 6.1

Tabel 6.1 Langfristet gæld 2008 inkl. det sociale område

Mio kr.	Primo 2008	Nye lån 2008	Afdrag 2008	Ultimo 2008
Langfristet gæld (1)	1.691,7	2.190,5	185,2	3.697,0
Kursregulering af gæld			0,6	-0,6
Almene boliger (2)	97,4		1,7	95,7
Langfristet gæld i alt	1.789,1	2.190,5	187,5	3.792,0

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

(1) I tabel 6.1 er langfristet gæld ekskl. leasingforpligtelse. Leasingforpligtelsen var ultimo 2008 på 207 mio. kr., hvilket resulterede i en langfristet gæld på i alt 3.999 mio. kr. ultimo 2008.

(2) Gælden vedr. 2 almene boliger (60,9 mio. kr.) har i åbningsbalancen for 2007 været registreret under kortfristet gæld, byggelån. Dette blev der korrigeret for i regnskab 2008 og gælden primo 2008 er i tabel 6.1 blevet øget med 60,9 mio. kr.

Der blev i 2008 optaget nye lån for 2.190,5 mio. kr. og de nye lån, som blev optaget, var fordelt med 1.192,7 mio. kr. i fastforrentede lån og 977,8 mio. kr. i variabelt forrentede lån. Region Midtjylland optog i 2008 følgende nye lån:

Vedr. 2007 lån til:

- indfrielse af kassekreditter (1240,9 mio. kr.)
- engangsudgifter til fællesadministration og sundhed (79,1 mio. kr.)
- øvrige investeringer på det sociale område (73,3 mio. kr.)
- afdrag på lån fra de tidligere amter (30 mio. kr.)
- projektering i forbindelse med sygehusstruktur (10,5 mio. kr.)

Vedr. 2008 lån til:

- medico-teknisk udstyr (190,9 mio. kr.)
- kræftapparatur (180 mio. kr.)
- afdrag på gæld i 2008 (137,3 mio. kr.)
- afdrag på leasingforpligtelse i 2008 (118 mio. kr.)
- øvrige sociale anlægsprojekter (49,9 mio. kr.)
- vedr. overførsel 2007/2008 anlæg på det sociale område (43,1 mio. kr.)
- renter over gennemsnitlig gæld i 2008 (37,5 mio. kr.)

Region Midtjylland har for 2007 og 2008 optaget lån for godt 1 mia. kr. mere end forudsat i det oprindelige budget for 2008, hvilket bl.a. var på grund af, at Region Midtjylland optog et lån på 1.240,9 mio. kr. til indfrielse af kassekreditterne i de tidligere amter, men der var også mindre afvigelser på andre lån, eftersom regionen kun har adgang til at hjemtage lån, hvor der er givet dispensation fra Velfærdsministeriet eller der er en direkte låneramme, som det var tilfældet med lånet til kræftapparatur.

Det større låneoptag i 2008 medførte, at der i 2008 blev betalt afdrag for 187,5 mio. kr., mens der var budgetteret med 167 mio. kr., hvilket resulterede i, at der var afdrag for 20,5 mio. kr. mere end der var budgetteret med, jf. tabel 6.2.

Tabel 6.2 Afdrag 2008

Mio. kr.	Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse 2008
Afdrag	167,0	167,0	187,5	-20,5
Afdrag i alt	167,0	167,0	187,5	-20,5

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

6.1.2 Leasing

Region Midtjylland havde primo 2008 en leasingforpligtelse på 322,9 mio. kr. Leasingforpligtelsen blev ultimo 2008 nedbragt til 207,0 mio. kr., eftersom de beregnede afdrag er på 116,1 mio.kr., og der er indgået nye finansielle leasingaftaler for 0,2 mio. kr. i 2008, jf. tabel 6.3.

Tabel 6.3 Leasingforpligtelse 2008

Mio kr.	Primo 2008	Nye aftaler 2008	Afdrag 2008	Ultimo 2008
Leasingforpligtelse	322,9	0,2	116,1	207,0
Leasingforpligtelse i alt	322,9	0,2	116,1	207,0

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

En stor del af leasingaftalerne er centrale aftaler, hvor de årlige ydelser på aftalerne betales af centrale midler. De centrale midler blev i 2008 placeret under Sundhed, og der var i 2008 budgetteret med udgifter vedrørende leasing på 118 mio. kr. Forbruget var i 2008 på 113,8 mio. kr., hvilket betød et mindre forbrug på 4,2 mio. kr. i 2008 til leasingydelser på centrale aftaler, jf. tabel 6.4.

Tabel 6.4 Leasingydelser på centrale leasingaftaler 2008

Mio. kr.	Budget 2008	Korr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse 2008
Leasingydelser	118,0	118,0	113,8	4,2
Leasingydelser i alt	118,0	118,0	113,8	4,2

+ = udgifter/mindre forbrug, - = indtægter/merforbrug

I forbindelse med regnskabsafslutningen er der indberettet 7 leasingaftaler, der alle ligger i intervallet 0-1 mio. kr. De 3 af aftalerne er finansielle leasingaftaler og indgår i regnskabet med en værdi af 0,2 mio. kr. Efter regnskabet er blevet lukket, er der blevet identificeret 27 leasingaftaler i gennemgangen af Kommuneleasings årsoversigt, som ikke er blevet indberettet til det omkostningsbaserede regnskab.

Der er tale om leasingaftaler af mindre økonomisk omfang. Aftalerne udgør til sammen en værdi på ca. 1,3 mio. kr. og er hver især på relativt små beløb – langt de fleste under 50.000 kr. og alle i intervallet 0-1 mio. kr. – dvs. de alle henhører under de budgetansvarliges kompetenceområder. Dertil kommer 21 leasingaftaler hos Danske Leasing, hvor der ikke indgår nok oplysninger til, at de pt. kan registreres i regnskabet.

Aftalerne omhandler hovedsagligt leasing af kopiudstyr og biler.

Der bliver igangsat en proces med indsamling af nødvendige oplysninger for at kunne identificere og registrere aftalerne i regnskabet efterfølgende.

6.1.3 Likviditet

Ved budgetlægningen 2008, blev skønnet for ultimo beholdningen baseret på en forventet ultimo beholdning for 2007 på -503,0 mio. kr. Den reelle primo beholdning for 2008 viste sig at være på -891,5 mio. kr.

Tabel 6.5 Likviditeten 2008

Mio. kr.	Opr. Budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (B-R)
Primo 2008	-503,0	-891,5	388,5
Bevægelse 2008	0,0	1.607,8	-1.607,8
Ultimo 2008	-503,0	716,3	-1.219,3

I forhold til den budgetterede bevægelse for 2008 på 0,0 mio. kr. kan den faktiske bevægelse i 2008 nu opgøres til 1.607,8 mio. kr. Den primære årsag til afvigelsen er omlægningen af de tidligere amters kassekreditter til langfristet gæld, svarende til 1.240,9 mio. kr.

I den finansielle politik for Region Midtjylland er principperne for regionens formuepleje fastsat. Rammen for formueplejen er, at minimum 85 % af likviditeten kan investeres i danske obligationer, op til 5 % af likviditeten i højrenteobligationer via investeringsforeninger og op til 10 % af likviditeten i aktier via investeringsforeninger. Der blev i forsommeren 2008 indgået en formueplejeaftale, hvor der i løbet af 2008 blev overført 650 mio. kr. til aftalen. Ultimo 2008 var formuen placeret med 92,6 % i obligationer, 2,8 % i højrenteobligationer, 3,3 % i aktier og 1,3 % i kontanter. Formuen blev ultimo 2008 opgjort til 645,7 mio. kr., hvilket betød, at såfremt aftalen skulle have været realiseret ved udgangen af 2008, så ville regionen have haft et tab på 4,3 mio. kr.. Den mindskede værdi af formueplejeaftalen påvirker likviditeten negativt.

6.1.4 Gennemsnitslikviditet

Ved budgetlægningen blev gennemsnitsbeholdningen for 2008 skønnet til 650 mio. kr. Den opgjorte gennemsnitsbeholdning for 2008 blev på 1.485,2 mio. kr.

Tabel 6.6 Gennemsnitslikviditeten 2008

Gennemsnitsbeholdning, mio. kr.	Opr. Budget 2008	Korr. Budget 2008*	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Ultimo 2008	650,0	1.000,0	1.485,2	-485,2

* Jf. økonomirapporten pr. 31. oktober 2008

Årsagerne til afvigelsen i forhold til det korrigerede budget er mange, men forskydninger i betalingsstrømme hen over årsskiftet og en korrektion af åbningsbalancen for Region Midtjylland, er de væsentlige.

6.1.5 Særlige tilgodehavender

I tilgodehavender indgår en fordring på staten på 68,489 mio. kr. for værdien af amternes skatterestancer, som indgik i opgørelsen af aktiver i delingen af amternes formue i forbindelse med kommunalreformen. Staten besluttede ensidigt i december 2007, at amternes skatterestancer hos borgerne skulle ansættes til værdien nul. Regionerne og Danske Regioner fastholder, at skatterestancerne skulle indgå i formueopgørelsen med fuld værdi."

Regnskabsoversigter

7. Regnskabsoversigter

7.1 Regnskabsoversigter på bevillingsniveau

Tabel 7.1 Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 1

Udgifter i 1.000 kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Sundhed				
<i>Drift</i>				
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	606.043	706.030	733.599	-27.569
Regionshospitalet Randers og Grenaa	831.916	918.576	958.247	-39.671
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	1.699.703	1.818.794	1.860.468	-41.674
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	677.419	785.755	788.543	-2.788
Århus Universitetshospital, Skejby	1.646.195	1.797.157	1.784.660	12.497
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	1.293.216	1.455.052	1.455.244	-192
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	2.783.321	3.266.595	3.242.809	23.786
Friklinikken, Brædstrup	33.075	42.094	41.131	963
Fælles udgifter/indtægter	2.095.001	1.422.289	1.366.986	55.303
Sygesikring	4.499.011	4.432.572	4.512.840	-80.268
Administration, Sundhed	109.624	111.723	108.058	3.665
Drift somatik i alt	16.274.524	16.756.637	16.852.585	-95.948
Børn, unge og specialrådgivningen	240.541	251.420	247.002	4.418
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	496.500	499.265	520.161	-20.896
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	330.719	329.559	306.452	23.107
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	153.564	155.745	151.305	4.440
Fælles udgifter/indtægter	7.925	6.528	-9.186	15.714
Drift behandlingspsykiatri i alt	1.229.249	1.242.517	1.215.733	26.784
Central reserve - fælles pulje	0	176.400	2	176.398
Andel af fælles formål og administration	398.641	456.007	411.091	44.916
Andel af fælles formål og adm. og renter	84.400	74.000	48.739	25.261
<i>Anlæg</i>				
Friklinikken, Brædstrup	0	0	0	0
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	12.494	32.306	17.374	14.932
Regionshospitalet Randers og Grenaa	1.085	42.447	23.793	18.654
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	119.986	200.802	145.175	55.627
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	284	18.789	1.529	17.260
Århus Universitetshospital, Skejby	11.234	96.746	56.446	40.300
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	0	34.453	3.526	30.927
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	119.224	290.457	173.011	117.446
Rammebevilling til bygningsvedligeholdelse	46.012	17.242	0	17.242
Rammebevilling til medicoteknisk udstyr	257.750	12.858	0	12.858
Medicoteknisk afdelingen	0	398.900	210.389	188.511
Pulje til fase 0-projekter	0	64.290	0	64.290
Øvrige fælles	0	26.190	19.926	6.264
Det nye universitetshospital	17.363	110.110	71.679	38.431
Anlæg somatik i alt	585.432	1.345.590	722.847	622.743
Børn, unge og specialrådgivningen	0	-2.487	-1.603	-884
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	0	6.053	3.724	2.329
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	0	1.027	351	676
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	0	1.741	1.187	554
Rammebevilling til bygningsvedligeholdelse	4.992	0	0	0
Anlæg behandlingspsykiatri i alt	4.992	6.334	3.659	2.675
Reserve	59.576	4.926	0	4.926
PL-reserve	5.400	0	0	0
Anlæg fælles reserve i alt	64.976	4.926	0	4.926
Andel af fælles formål og administration	0	89.875	82.897	6.978

Regnskabsoversigter

Finansiering				
Bloktilskud fra staten	-14.324.681	-14.480.189	-14.480.076	-113
Kommunale grundbidrag	-1.398.000	-1.398.000	-1.397.976	-24
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-2.158.632	-2.096.230	-2.025.975	-70.255
Aktivitetsbestemt tilskud fra staten	-517.050	-516.210	-516.214	4
Finansiering i alt	-18.398.363	-18.490.629	-18.420.241	-70.388
Total for sundhed	243.851	1.661.657	917.312	744.345

Tabel 7.2 Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 2

Omkostninger i 1.000 kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Social- og specialundervisning				
Drift (ekskl. takstindtægter)				
Børn, unge og specialrådgivningen	458.684	589.071	608.673	-19.602
Voksensocial	497.939	568.347	573.293	-4.946
Distrikt Øst	66.159	77.586	81.229	-3.643
Distrikt Vest	51.762	59.874	58.547	1.327
Distrikt Syd	58.611	68.186	67.507	679
Ældreboliger	0	0	-6.499	6.499
Fælles udgifter/indtægter	16.613	20.551	14.285	6.266
Administration, Psykiatri og Social	11.881	14.504	10.525	3.979
Drift i alt	1.161.649	1.398.119	1.407.560	-9.441
Andel af fælles formål og administration	53.059	59.686	52.915	6.771
Renter	27.000	0	-1.240	1.240
Anlæg				
Børn, unge og specialrådgivningen	0	30.373	15.093	15.280
Voksensocial	9.711	27.590	6.898	20.692
Distrikt Øst	0	1.158	440	718
Distrikt Vest	0	10.539	2.906	7.633
Distrikt Syd	0	475	166	309
Rammebevilling til bygningsvedligeholdelse	13.022	19.555	15.976	3.579
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	27.130	13.490	0	13.490
Almene boligprojekter	42.424	68.172	46.566	21.606
Anlægsomkostninger	0	-171.352	-29.059	-142.293
Anlæg i alt	92.287	0	58.986	-58.986
Andel af fælles formål, anlæg	0	0	-6.070	6.070
Finansiering				
Kommunale takstindtægter	-1.236.553	-1.362.699	-1.413.197	50.498
Statsindtægter	0	-8.501	-16.831	8.330
Objektive finansieringsbidrag	0	-43.167	-45.058	1.891
Bloktilskud fra staten	-5.155	-5.155	-5.160	5
Finansiering i alt	-1.241.708	-1.419.522	-1.480.246	60.724
Social og soecialundervisning total	92.287	38.283	31.905	6.378

Tabel 7.3 Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 3

Omkostninger i 1.000 kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Regional udvikling				
Drift				
Kollektiv trafik	206.413	210.338	232.173	-21.835
Erhvervsudvikling	163.936	247.058	112.423	134.635
Miljø	69.460	73.129	70.265	2.864
Regional udvikling i øvrigt	47.281	68.489	26.140	42.349
Drift i alt	487.090	599.014	441.001	158.013
Andel af fælles formål og administration	6.032	6.539	5.769	770
Renter	100	100	411	-311
Finansiering				
Bloktilskud fra staten	-354.017	-346.272	-346.272	0
Kommunale udviklingsbidrag	-139.205	-139.205	-139.452	247
Finansiering i alt	-493.222	-485.477	-485.724	247
Regional udvikling total	0	120.176	-38.543	158.719

Tabel 7.4 Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 4

Omkostninger i 1.000 kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Fælles formål og administration				
<i>Drift</i>				
Politisk organisation	11.590	11.657	12.134	-477
Sekretariat og forvaltninger	419.779	484.060	461.535	22.525
Tjenestemandspensioner , udgifter	426.363	426.515	413.506	13.009
Tjenestemandspensioner, indtægter	-400.000	-400.000	-413.506	13.506
Overførsel til konto 1-3	-457.732	-522.232	-473.669	-48.563
<i>Anlæg</i>				
Regionshusene	5.426	9.195	5.570	3.625
IT-projekter	0	80.680	77.326	3.354
Anlægsomkostninger	0	0	-61.310	61.310
Overførsel til konto 1-3	0	-89.875	-21.587	-68.288
Fælles formål og administration total	5.426	0	0	0

Tabel 7.5 Regnskabsoversigt på bevillingsniveau konto 5

Omkostninger i 1.000 kr.	Opr. budget 2008	Korr. budget 2008	Regnskab 2008	Afvigelse (KB-R)
Renter				
Renteindtægter	0	0	-77.964	77.964
Renteudgifter	111.500	101.100	131.013	-29.913
Refusion af købsmoms	0	0	0	0
Renter af udlæg vedr. konto 2 - 4	0	0	-83.726	83.726
Overførsel til konto 1 - 4	-111.500	-101.100	30.676	-131.776
Renter total	0	0	0	0

7.2 Oversigt over afsluttede anlægssager i 2008

Sted	Beløb i 1.000 kr.	Primosaldo	Forbrug	Totalforbrug	Bevilling
101	SYGEHUSE	51.269	3.235	54.503	59.672
116006	<i>Regionshosp. Horsens-Brædstrup-Odder</i>	7.593	1.032	8.623	8.860
10	Større anskaffelser, Horsens	1.687	584	2.270	2.272
15	Større anskaffelser, Brædstrup	169	148	317	326
20	Diverse renoveringer, Brædstrup	321	26	347	348
55	GVA	1.024	0	1.024	1.026
70	Radiologianskaffelser	581	120	701	693
75	IT-infrastruktur	647	0	647	649
86	Etablering af forskningslaboratorium	2.327	154	2.480	2.492
89	Etablering af tandklinik, Odder	837	0	837	1.054
137026	<i>Århus Universitetshospital Skejby</i>	14.657	389	15.046	15.405
04	Tilbygn. Kardio.lab. + medic.udstyr *	14.657	389	15.046	15.405
157005	<i>Regionshospitaler Randers</i>	9.428	1.808	11.236	9.695
12	Køb af ejendom, Dronningborg Boulevard 14, Randers	0	1.550	1.550	1.550
15	Renovering af klimaskærm	6.589	67	6.656	5.328
40	Ombygning af omklædningen gl. anlæg ovf. fra 2006	1.260	0	1.260	934
55	Nøddiesel i Grenaa	1.402	191	1.593	1.661
65	Etablering af hvile- og motionsrum	177	0	177	217
80	Immunfarvemaskine, Patologisk Institut	0	0	0	5
167601	<i>Regionshospitaler Viborg</i>	7.564	0	7.564	7.624
25	Nye autoklaver på Regionshospitalet Viborg	7.414	0	7.414	7.474
38	Dialysemaskiner	150	0	150	150
176501	<i>Hospitalsenheden Vest</i>	12.027	6	12.034	18.088
10	Herning				
04	Kb.cent. om/nybyggeri	702	6	709	1.473
08	Kir.cent. reno/etabl. -OP-stue	9	0	9	58
10	Kb.cent. reno. onkologisk amb.	334	0	334	549
20	Holstebro				
12	Anskaffelse af CT-scanner	1.816	0	1.816	2.351
14	Anskaffelse af MR-scanner	0	0	0	3.217
22	Kir.cent. reno. intensiv/opvågning	558	0	558	808
30	Bygn.23, facaderenovering	391	0	391	925
30	Lemvig				
34	Bygningsændringer akut apopleksi	205	0	205	0
36	Etablering lægepraksis m.m.	312	0	312	685
40	Tarm				
34	Etablering sundhedscenter	7.700	0	7.700	8.022
201	SOCIALE TILBUD, SPECIALUNDERVISNING	4.179	-32	4.146	4.288
223023	Børn, Unge og Specialrådgivning	4.080	-32	4.047	4.288
10	<i>Sociale område handicap og autisme</i>				
25	Møllebækken etabl. af ny afdeling i Fjellerup	4.080	-32	4.047	4.288
245045	Distrikt Vest	234	0	234	0
10	<i>Socialpsykiatri</i>				
40	Rehab bosted Sct. Mikkel service- og aktivitetsarealer	234	0	234	0
230	ALMENE ÆLDREBOLIGER				
200345	Psykiatri- og socialområdet	-135	0	-135	0
05	<i>Region Almenbolig</i>				
40	Rehab bosted Sct. Mikkel Almene boliger	-135	0	-135	0
412	SEKRETARIAT OG FORVALTNINGER	7.368	132	7.500	7.500
432412	Regionssekretariatet				
15	Etabl. af Regionshus Holstebro	6.731	132	6.863	6.863
25	Restbetaling Regionsrådssalen	637	0	637	637
	Total	62.816	3.335	66.149	71.460

* Anlægsprojekter over 10 mio. kr. aflægges særskilt for Regionsrådet

8. Hovedtal for regnskab 2008

Mio. kr.	Opr. B2008	Korrigeret B2008	Forventet R2008 jf. øk.rap. pr. 31.10	Regnskab 2008	Diff. FR2008-R2008
Sundhed (udgifter)					
Drift - somatik	16.274,5	16.756,6	16.966,3	16.852,6	113,7
Drift - behandlingspsyk.	1.229,2	1.242,5	1.209,3	1.215,7	-6,4
Drift - fælles	0,0	176,4	0,0	0,0	0,0
Andel fælles adm. - drift	398,6	456,0	456,8	411,1	45,7
Andel fælles adm. - anlæg	5,4	89,9	89,9	82,9	7,0
Anlægsudgifter	655,4	1.356,9	896,7	726,5	170,2
Renteudgifter	84,4	74,0	74,0	48,7	25,3
Finansiering	-18.398,4	-18.490,6	-18.433,5	-18.420,2	-13,3
Resultat hovedkonto 1 *	249,3	1.661,7	1.259,4	917,3	342,1
Låneoptag	-356,5	-891,7	-891,7	-526,4	-365,3
Afdrag vedr. leasing **	107,6	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt hovedkonto 1	0,4	770,0	367,7	390,9	-23,2
Socialområdet (omkostninger)					
Driftsomkostninger ***	1.195,5	1.258,5	1.419,6	1.474,1	-54,5
Andel fælles administration	53,1	59,7	51,8	46,8	4,9
Driftsindtægter ****	-1.270,4	-1.446,1	-1.435,8	-1.570,6	134,8
Anlægsudgifter	92,3	171,4	121,4	88,0	33,3
Renteomkostninger	27,0	0,0	0,0	-1,2	1,2
Finansiering	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2	0,0
Resultat hovedkonto 2	92,3	38,3	151,7	31,9	119,8
Låneoptag	-92,3	-117,3	-117,3	-49,9	-67,4
I alt hovedkonto 2	0,0	-79,0	34,4	-18,0	52,4
Regional Udvikling					
Driftsomkostninger	487,1	599,0	469,4	441,0	28,4
Andel fælles administration	6,0	6,5	6,3	5,8	0,6
Renteomkostninger	0,1	0,1	0,1	0,4	-0,3
Finansiering	-493,2	-485,5	-485,5	-485,7	0,2
Resultat hovedkonto 3	0,0	120,2	-9,6	-38,5	28,9
Total	0,4	811,1	392,5	334,4	58,2

* Det omkostningsbaserede resultat er på 478,5 mio. kr. Omkostningerne udgør -438,8 mio. kr.

** Udgifterne til leasingafdrag blev på regionsrådsmødet den 18. juni flyttet fra balancen til driften.

*** Driftsomkostningerne er opgjort ekskl. anlægsudgifter og driftsindtægter.

**** Driftsindtægterne består af almindelige driftsindtægter og kommunale betalinger.

9. Oversigt over uforbrugte overførte bevillinger

1.000 kr.	Overførsel til 2009	
	Drift	Anlæg
Hovedkonto 1		
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	0	14.695
Regionshospitalet Randers og Grenaa	0	18.745
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig,	0	52.295
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel	-2.979	17.262
Århus Universitetshospital, Skejby	12.497	41.021
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	1.742	23.661
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	34.735	117.454
Friklinikken, Brædstrup	963	0
Fælles udgifter/indtægter	61.351	0
Sygesikring	6.454	0
Administration, Sundhed	2.000	0
Sundhed - fælles puljer mv.		334.847
Somatik i alt	116.763	619.980
Behandlingspsykiatrien	28.148	1.598
Behandlingspsykiatri i alt	28.148	1.598
Central reserve	0	4.926
Fælles reserver sundhedsområdet i alt	0	4.926
Andel af fælles formål og administration	26.191	3.624
Sundhedsområdet i alt	171.102	630.128
Hovedkonto 2		
Socialområdet	58.041	73.499
Andel af fælles formål og administration	2.946	
Socialområdet i alt	60.987	73.499
Hovedkonto 3		
Kollektiv trafik	-21.894	0
Erhvervsudvikling	132.737	0
Miljø	4.179	0
Regional udvikling i øvrigt	42.468	0
Andel af fælles formål og administration	625	0
Regional Udvikling i alt	158.115	0
Hovedkonto 4		
Politisk organisation	0	0
Sekretariat og forvaltninger	29.762	3.624
Tjenestemandspensioner puljer, m.v.	0	0
Til overførsel til konto 1-3	-29.762	-3.624
Fælles formål og administration i alt	0	0
Overførsler i alt	390.204	703.627